

De bomen en het bos. Wegwijs in het landschap van erfgoeddatabanken in Vlaanderen

Joris Colla
Consulent KADOC-KU Leuven

Digitale vormingssessie
‘Op zoek naar schoolerfgoed? Laat u verrassen!’
17 november 2021

Inleiding

- Digitaal op zoek gaan naar schoolerfgoed (al dan niet van de eigen school)
- Lokale – regionale – landelijke – internationale instrumenten
- Erfgoed al dan niet digitaal beschikbaar
- Ook relevant voor erfgoed over andere thema's

Lokaal

- Lokale historische verenigingen
- Lokale musea
- Stads- en gemeentearchieven
- Lokale erfgoedbanken
- Privépersonen

SLIMFREGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

Lokaal

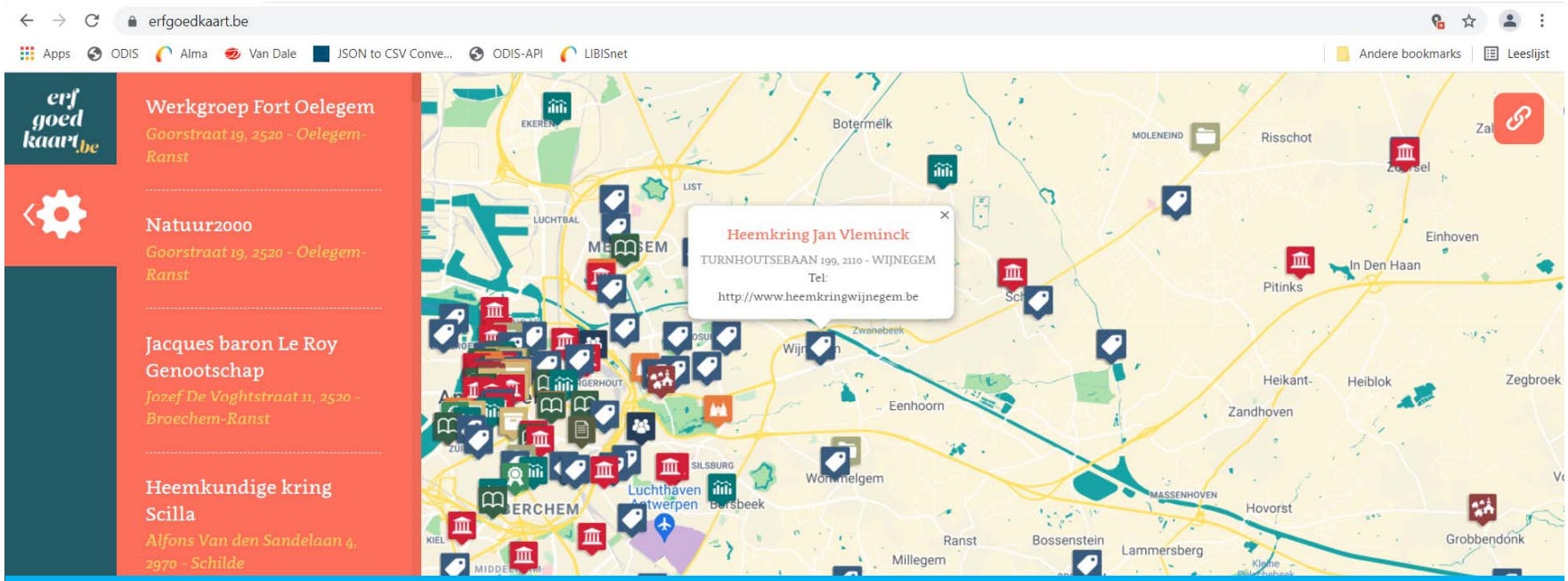

- Ga via www.erfgoedkaart.be op zoek naar erfgoedorganisaties in uw buurt
- Zet uw zoektocht verder op de websites van de organisaties die u vond
- Neem eventueel contact op voor meer informatie

SLIM ERFGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

Lokale historische verenigingen

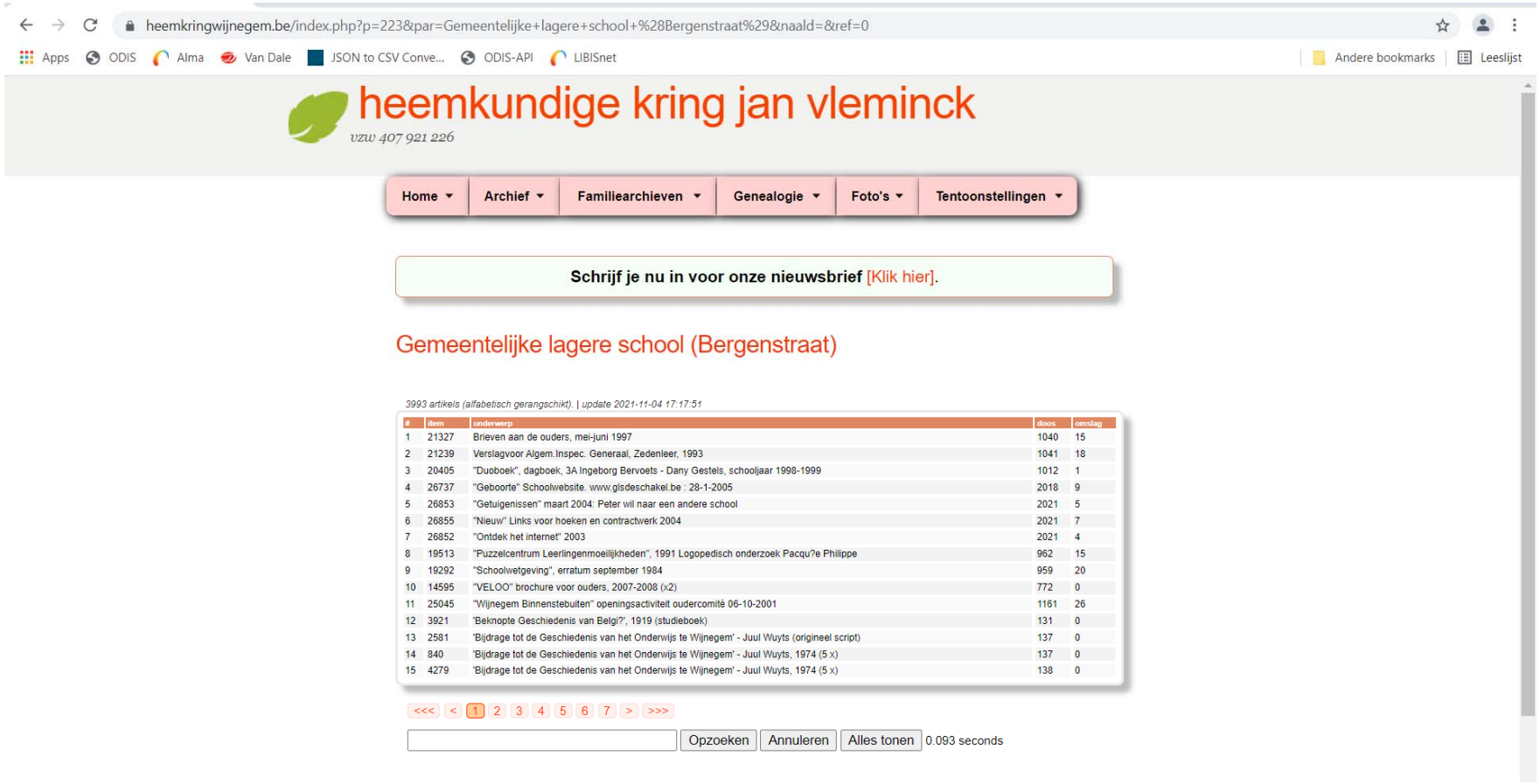

SLIMFREGNEN.BE

KU LEUVEN KADOC

Lokale historische verenigingen

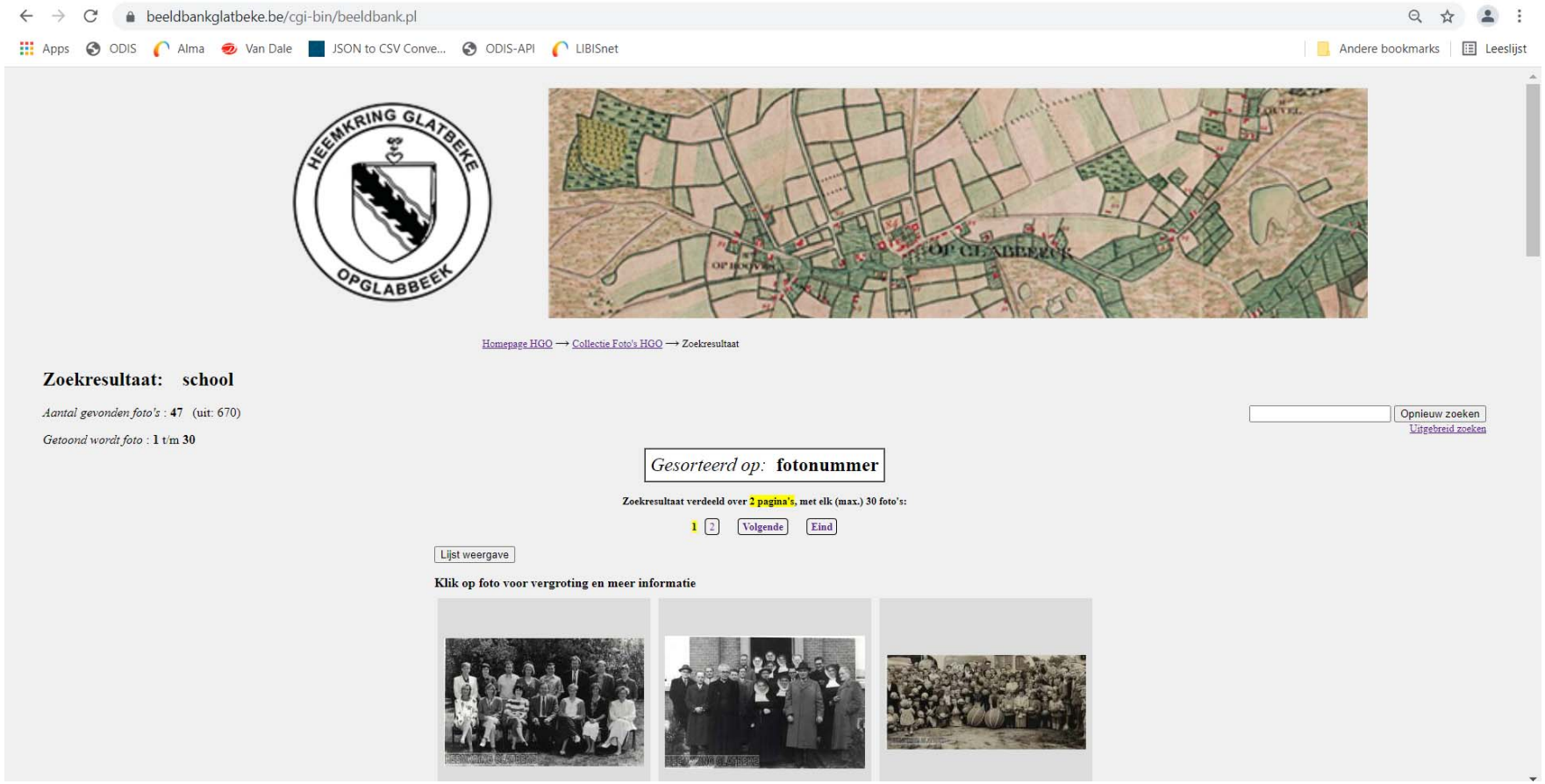

SLIMFREGNEN.BE

KU LEUVEN KADOC

Lokale historische verenigingen

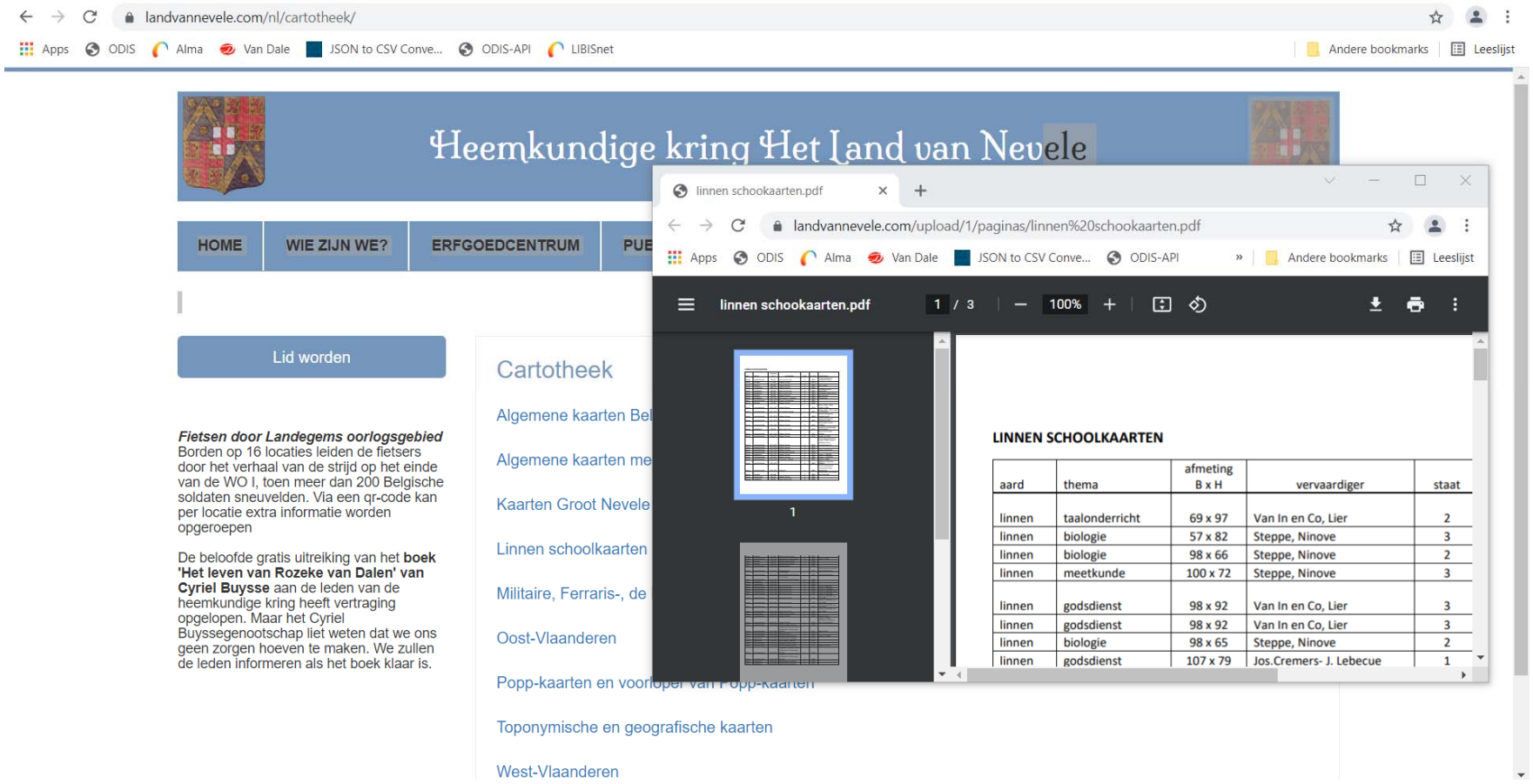

SLIMFREGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

Lokale musea

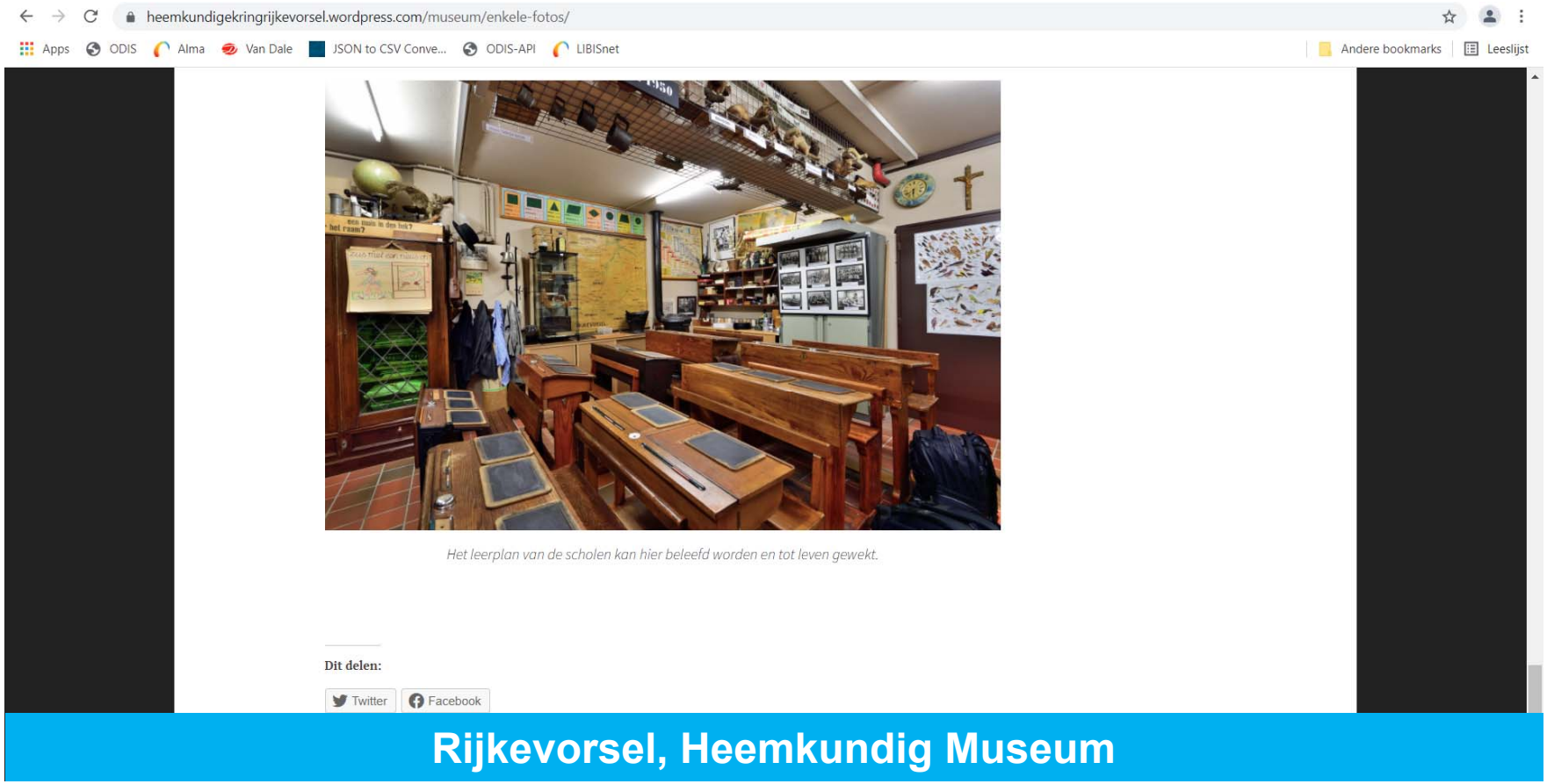

Rijkevorsel, Heemkundig Museum

SLIMFREGNEN.BE

KU LEUVEN KADOC

Lokale musea

museabrugge.be/virtuele-tours/volkskunde-de-klas

Apps ODIS Alma Van Dale JSON to CSV Conve... ODIS-API LIBISnet Andere bookmarks Leeslijst

1 - De klas

Volkskundemuseum - vaste collectie

1 / 8

Steden en dorpen organiseren sinds de invoering van de schoolplicht (1914) verplicht onderwijs voor iedereen. De Stad Brugge verschilt hier niet van de andere steden en dorpen. Het onderwijs garandeert een soort gelijkheid, iedereen kan onderricht worden.

In de loop van de 19de eeuw heeft het klassikale onderwijs zijn intrede gedaan, samen met een strakkere discipline. Jongens en meisjes worden gescheiden, de leerlingen zitten met samen per leeftijd te luisteren naar één onderwijzer, de vooraan aan zijn lessenaar staat. Alles oogt ordelijk en netjes. De afmetingen van de schoolbanken zijn zelfs precies voorgeschreven.

Het schilderij 'De dorpsschool' (1864) laat zien hoe een klaslokaal er voordien uitzag. Jongens en meisjes van verschillende leeftijden zitten samen in de klas achter willekeurig geplaatste tafeltjes en gaan om de beurt naar de schoolmeester om hun schrijfwerk te tonen of hun les op te zeggen. Het verschil kan niet groter zijn

Brugge, Volkskundemuseum

SLIMFREGNEN.BE KU LEUVEN KADOC

Lokale musea

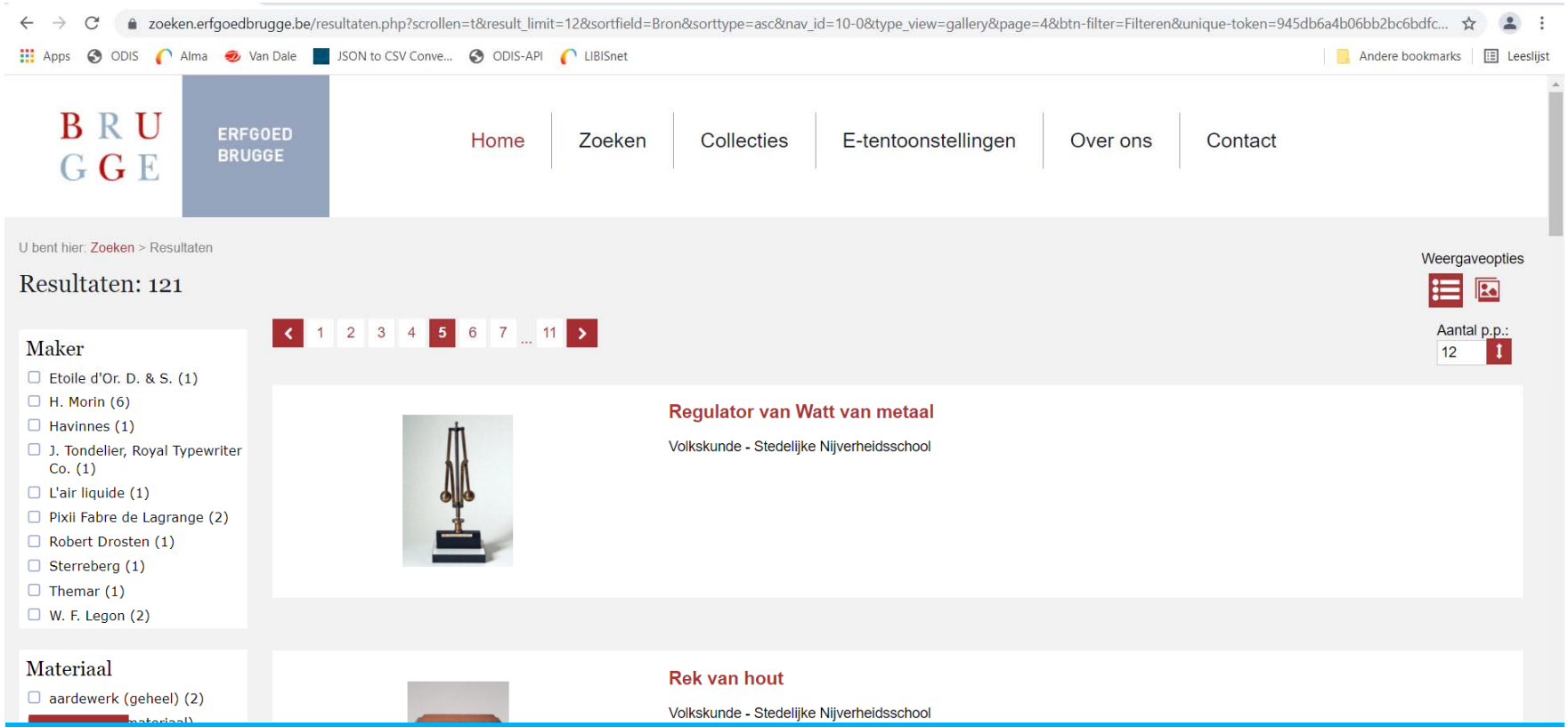

Brugge, Volkskundemuseum

SLIMERFGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

Lokale musea

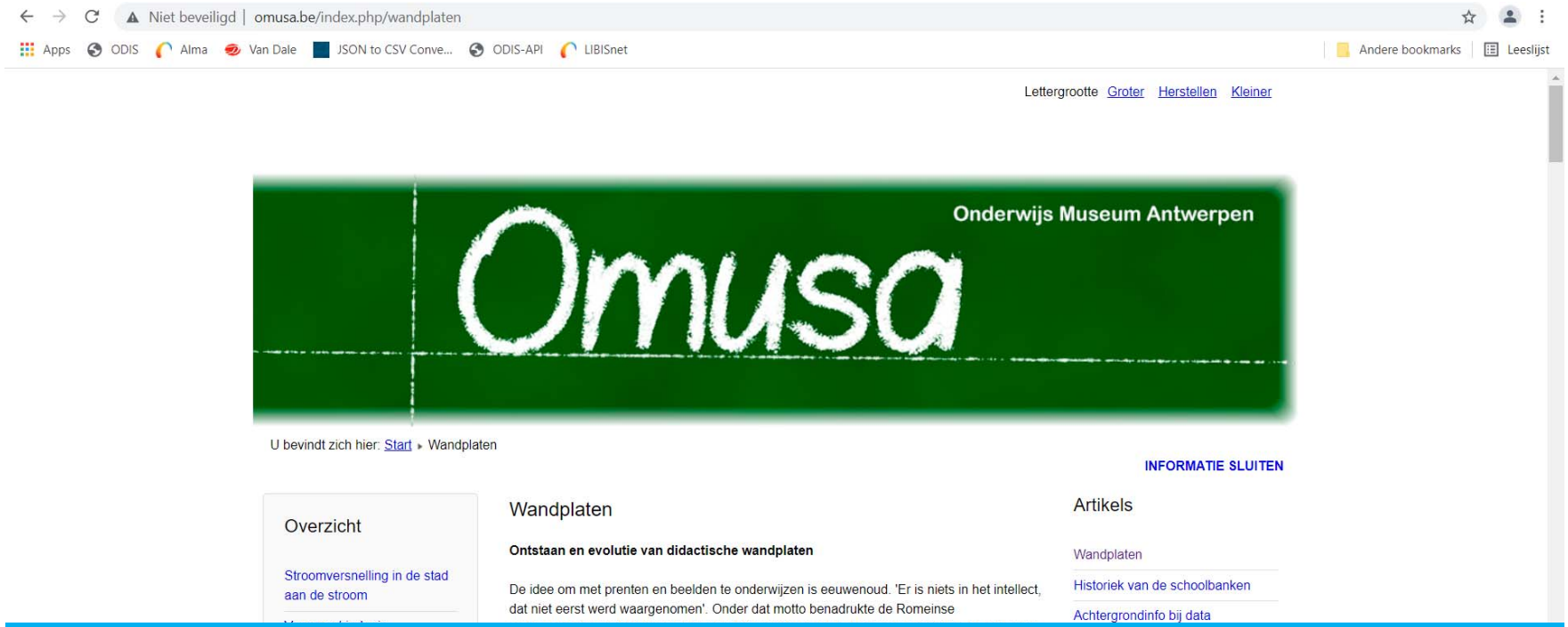

Enkele lokale musea met een specifieke focus op schoolerfgoed, bv. Onderwijsmuseum Antwerpen, De School van Toen Gent, ‘t Klasje van toen Sint-Katelijne-Waver

SLIMERFGOED.BE KU LEUVEN KADOC

Stads- en gemeentearchieven

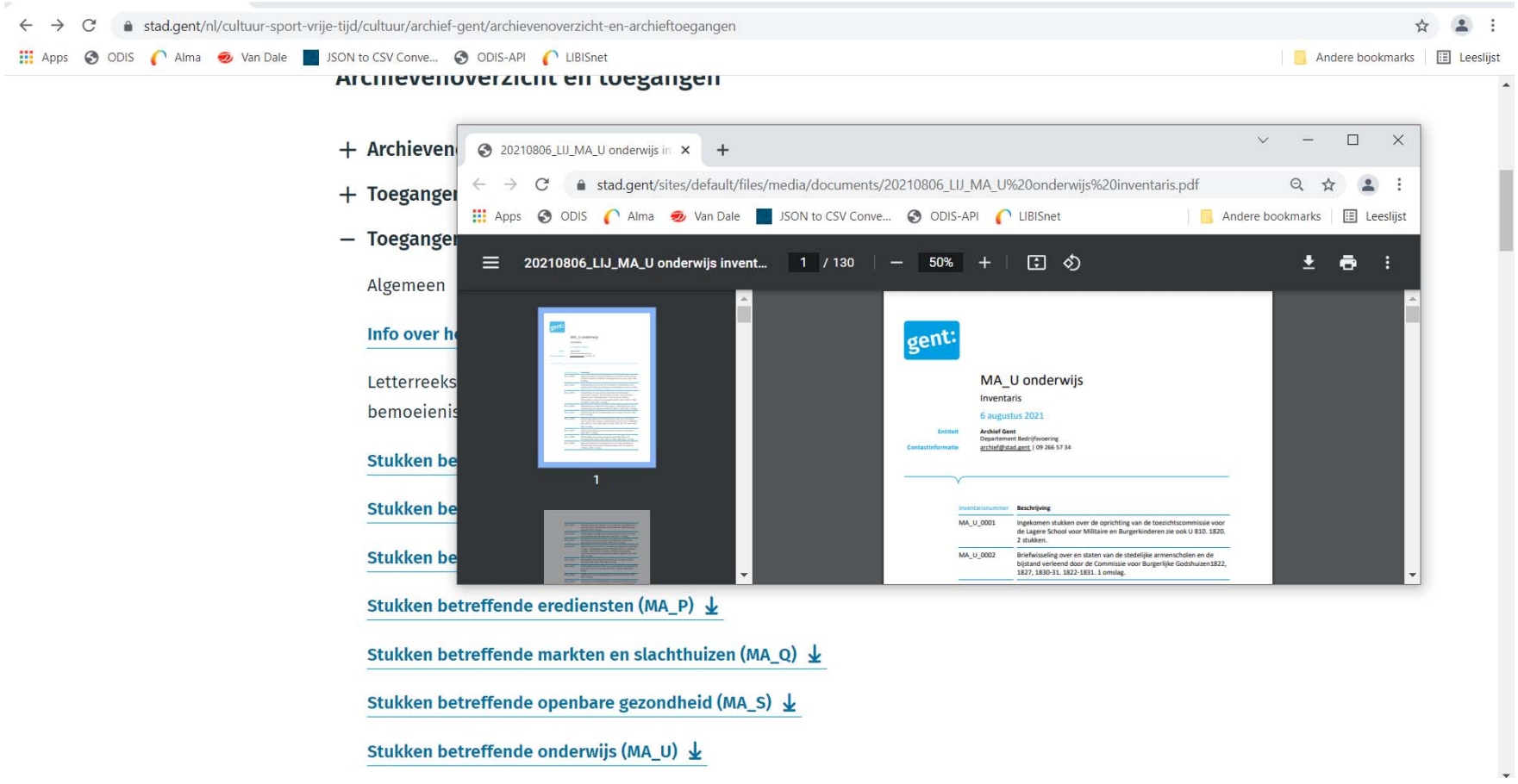

SLIMFREGNEN.BE KU LEUVEN KADOC

Stads- en gemeentearchieven

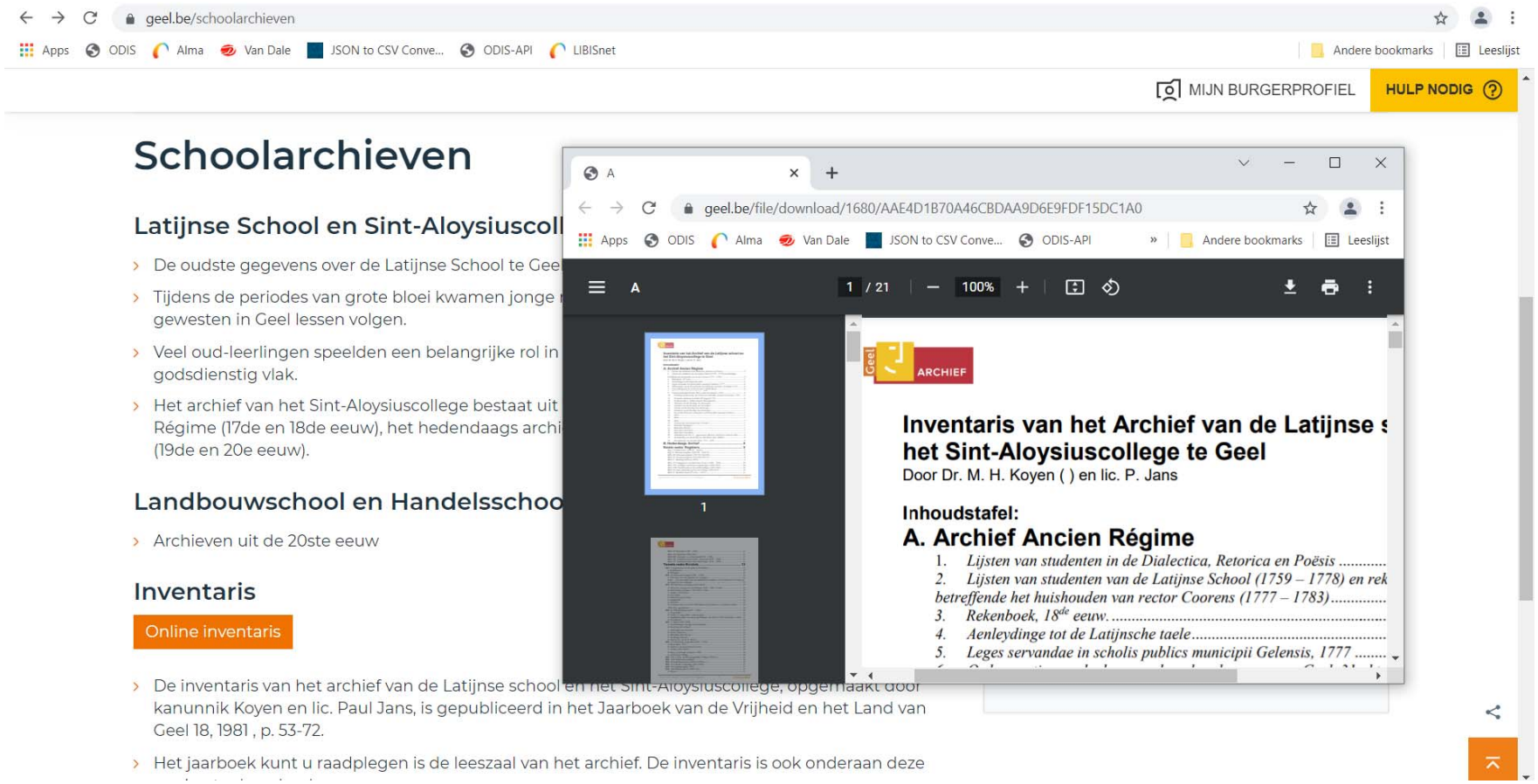

SLIMFREGOED.BE KU LEUVEN KADOC

Lokale erfgoedbanken

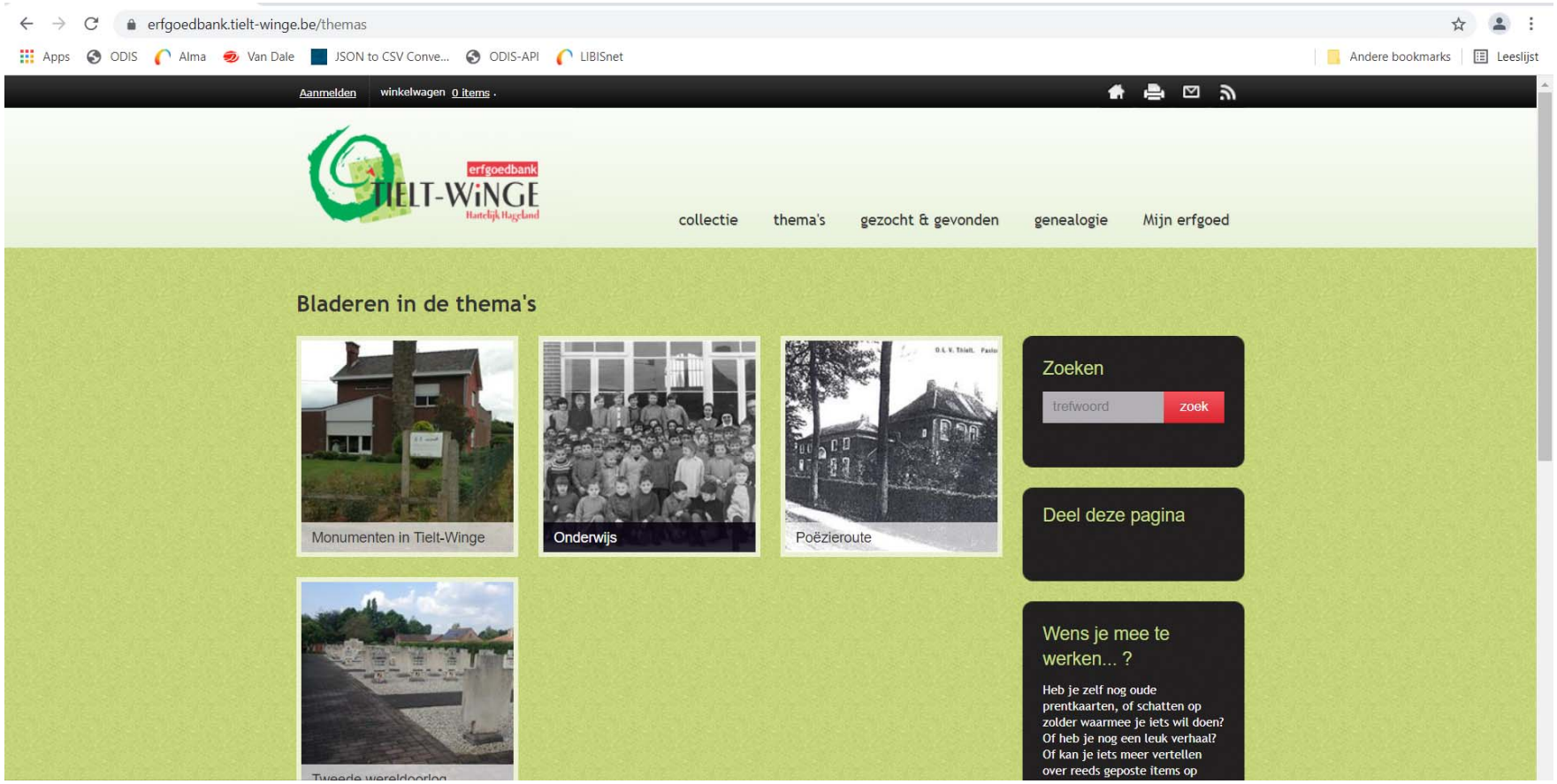

SLIMERFGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

Privépersonen

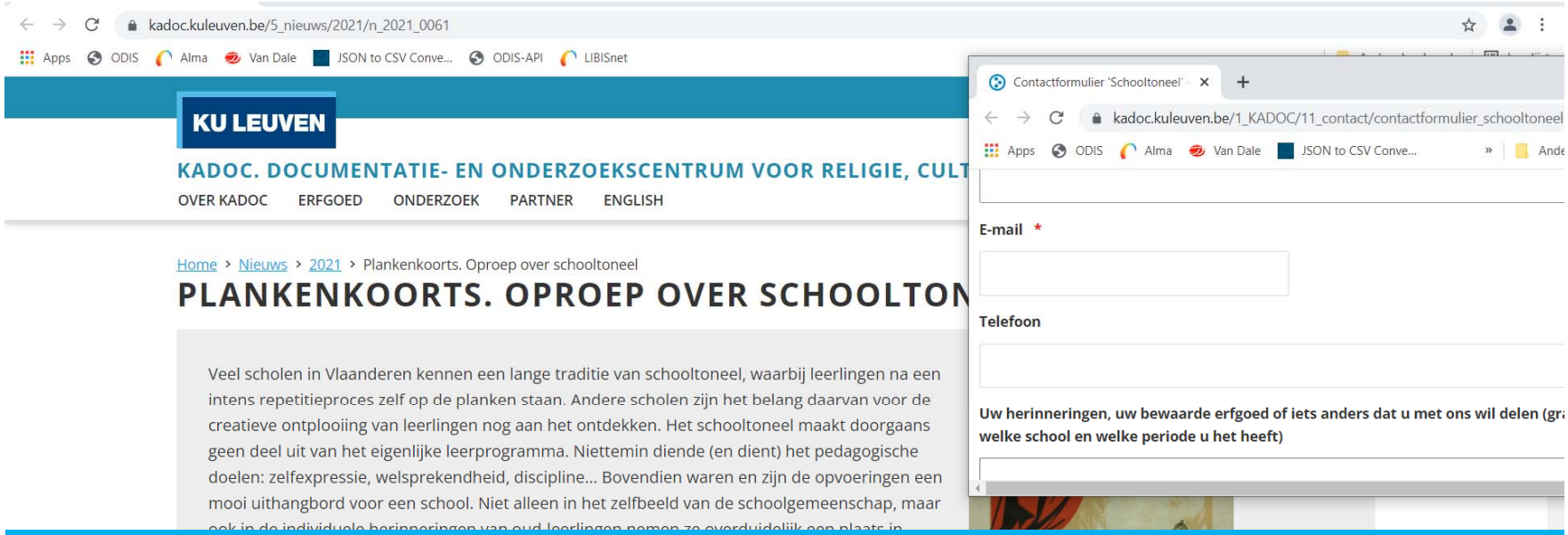

- **Privépersonen bewaren vaak heel wat erfgoed over onderwijs: schooltijdschriften, rapporten, palmaressen, schriften, tekeningen, foto's, …**
- **Het is niet evident om hier zicht op te krijgen**
- **Overweeg een gerichte oproep**

SLIMERFGOED.BE KU LEUVEN KADOC

Regionaal

- Regionale erfgoedbanken
- Erfgoeddiensten van religieuze instituten

SLIMERFGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

Regionaal

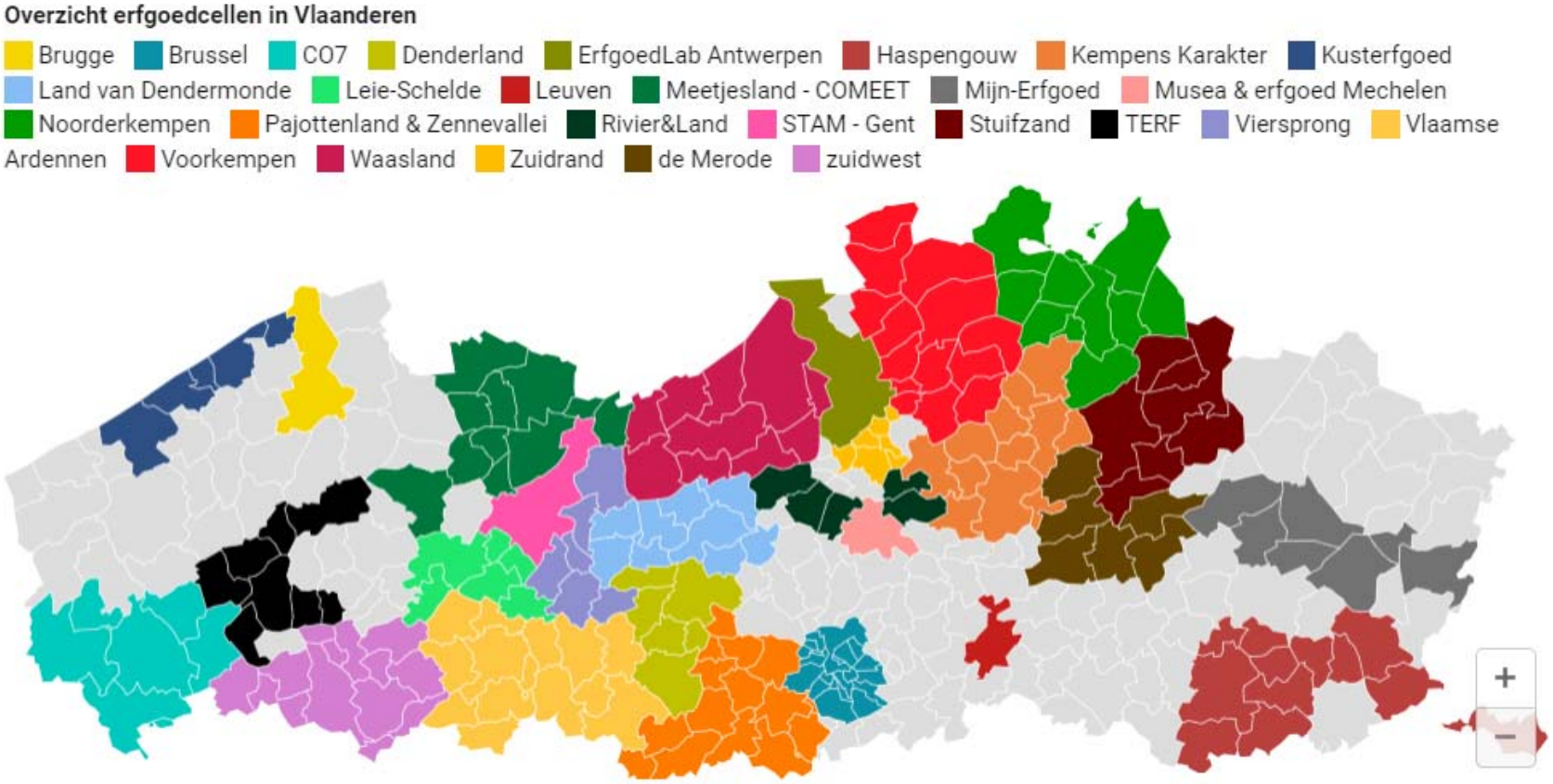
Overzicht erfgoedcellen in Vlaanderen
Brugge
Brussel
CO7
Denderland
ErfgoedLab Antwerpen
Haspengouw
Kempens Karakter
Kusterfgoed
Land van Dendermonde
Leie-Schelde
Leuven
Meetjesland - COMEET
Mijn-Erfgoed
Musea & erfgoed Mechelen
Noorderkempen
Pajottenland & Zennevallei
Rivier&Land
STAM - Gent
Stuifzand
TERF
Viersprong
Vlaamse Ardennen
Voorkempen
Waasland
Zuidrand
de Merode
zuidwest

Regionale erfgoedbanken

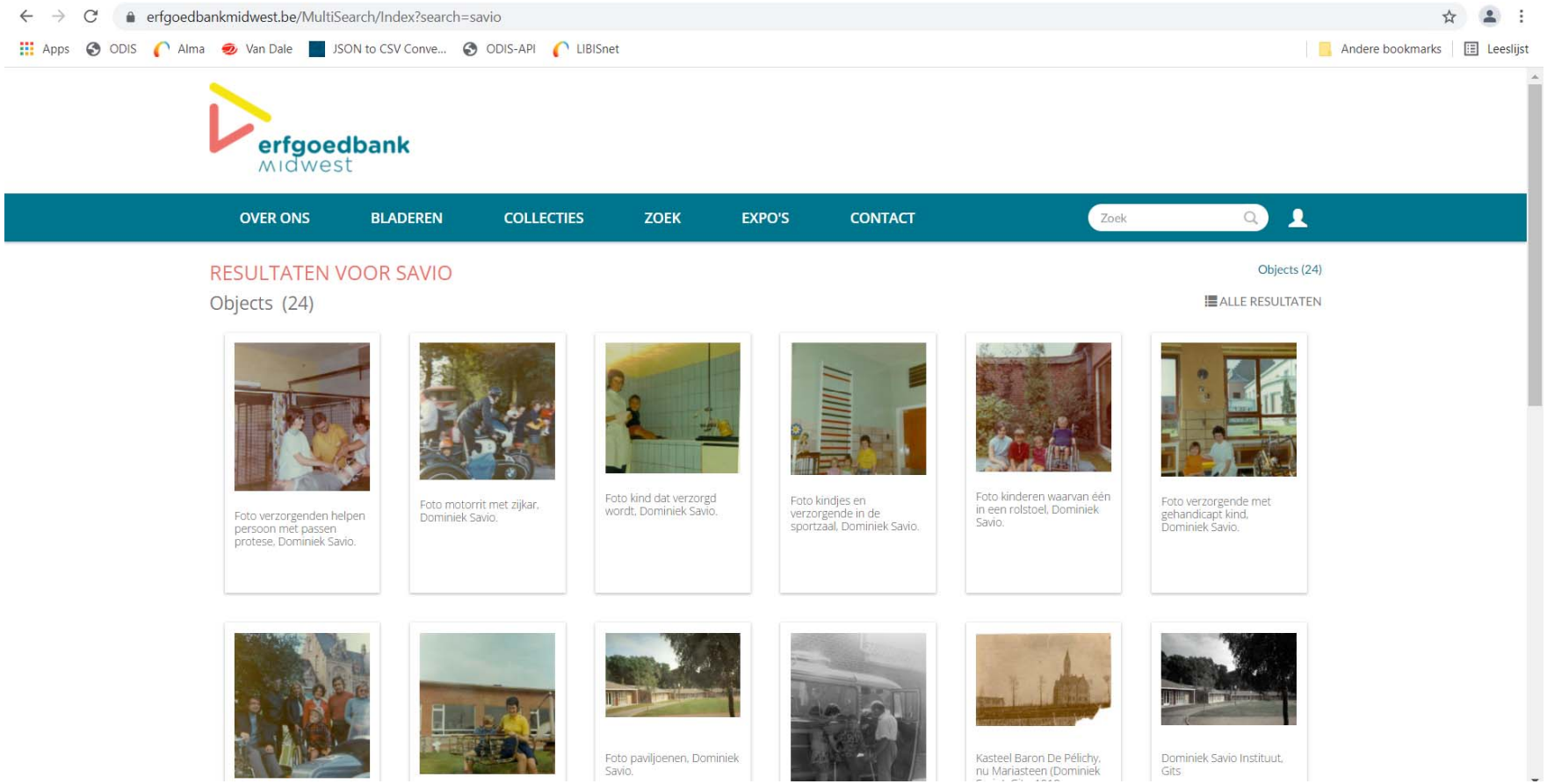

SLIMERFGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

Regionale erfgoedbanken

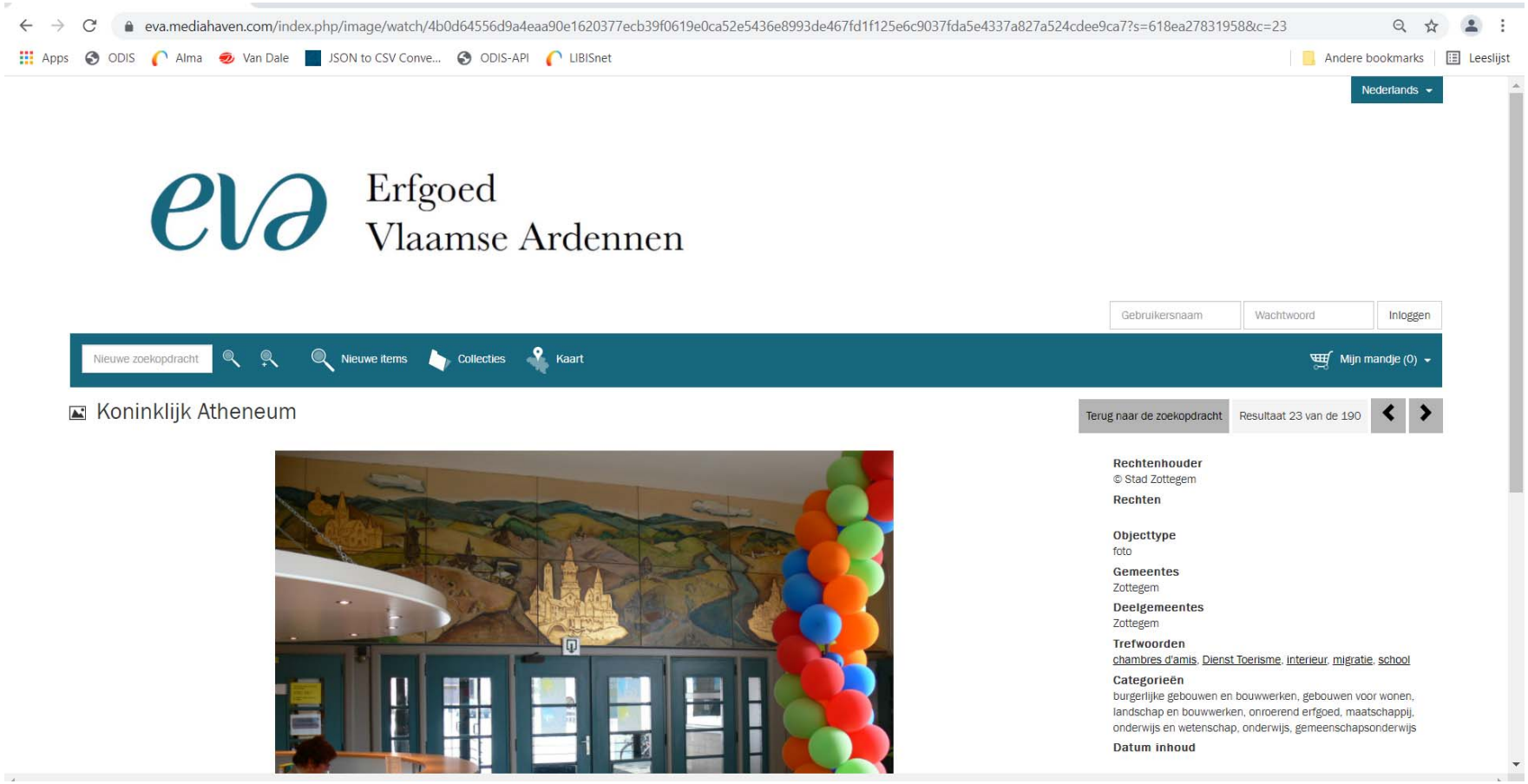

SLIMERFGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

Regionale erfgoedbanken

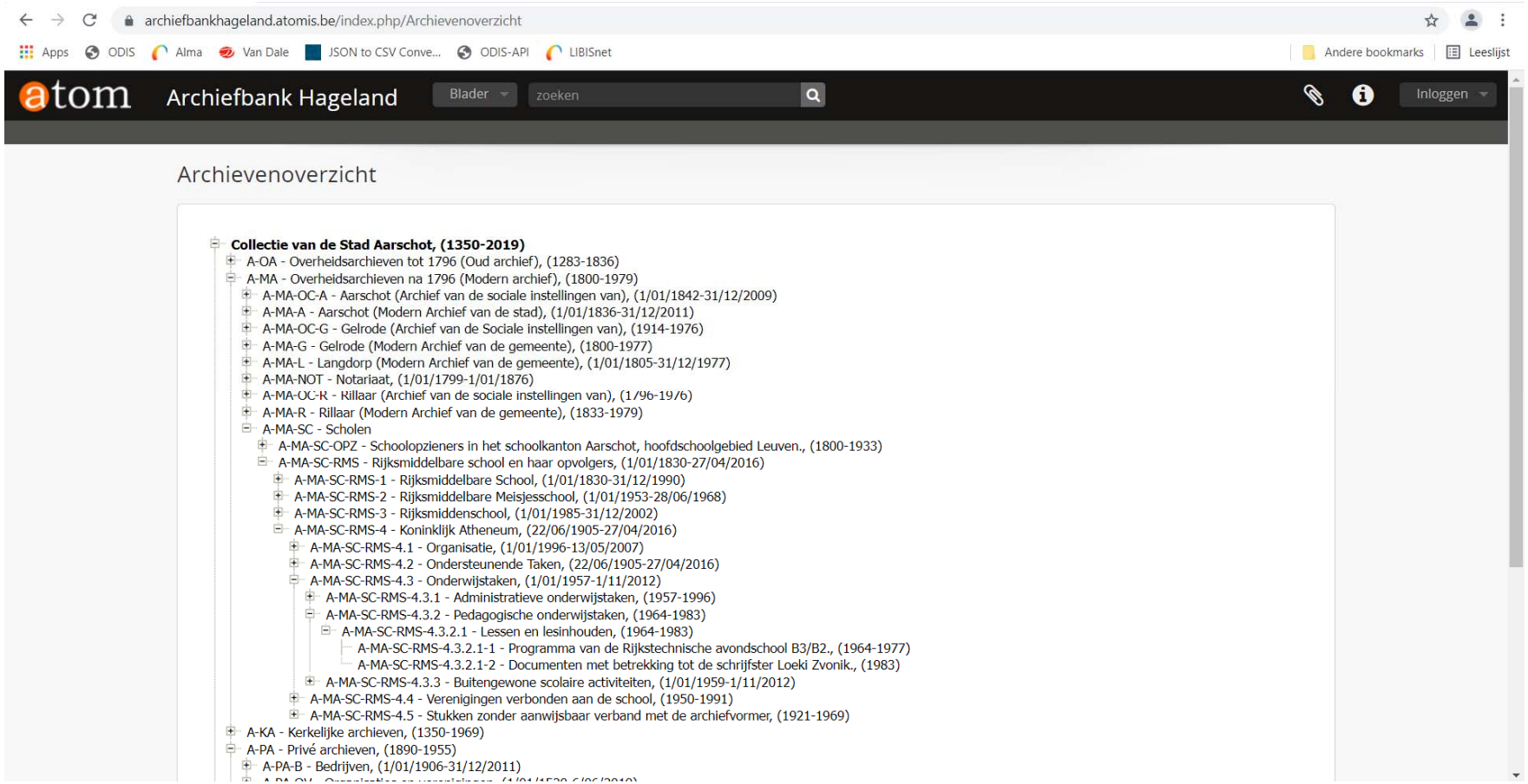

Regionale erfgoedbanken

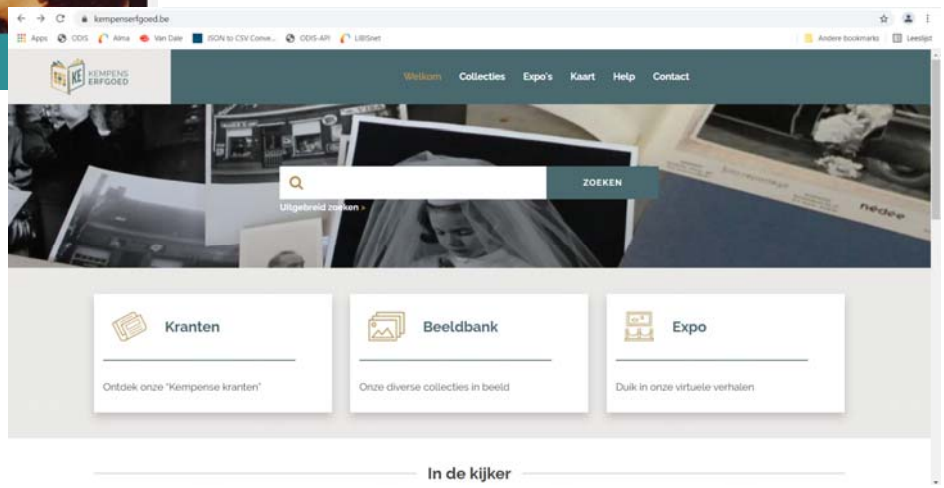

SLIMERFGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

Erfgoeddiensten van religieuze instituten

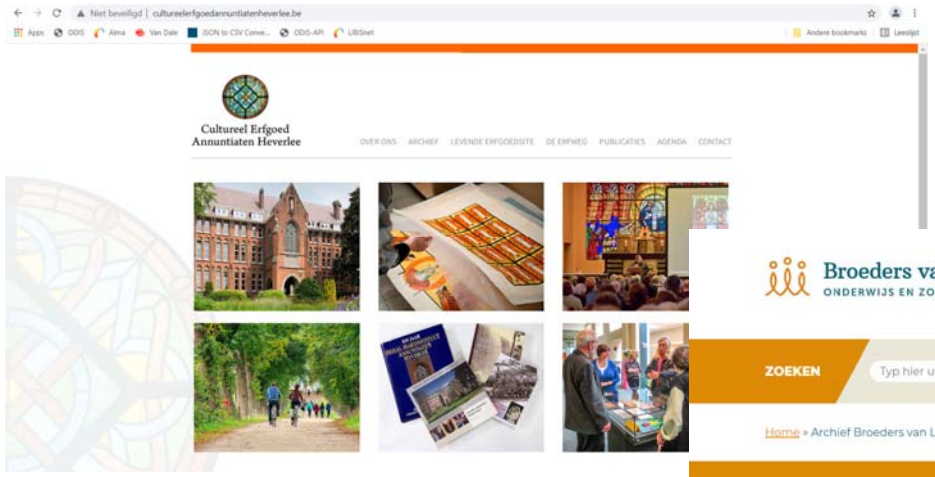

SLIMERFGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

Landelijk

- Erfgoedplus.be en Erfgoedinzicht.be
- Archief voor Onderwijs (meemoo)
- Landelijke archieven
- Archiefpunt
- Erfgoedbibliotheken
- ODIS
- Platform Slimerfgoed.be

SLIMERFGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

Erfgoedplus.be en Erfgoedinzicht.be

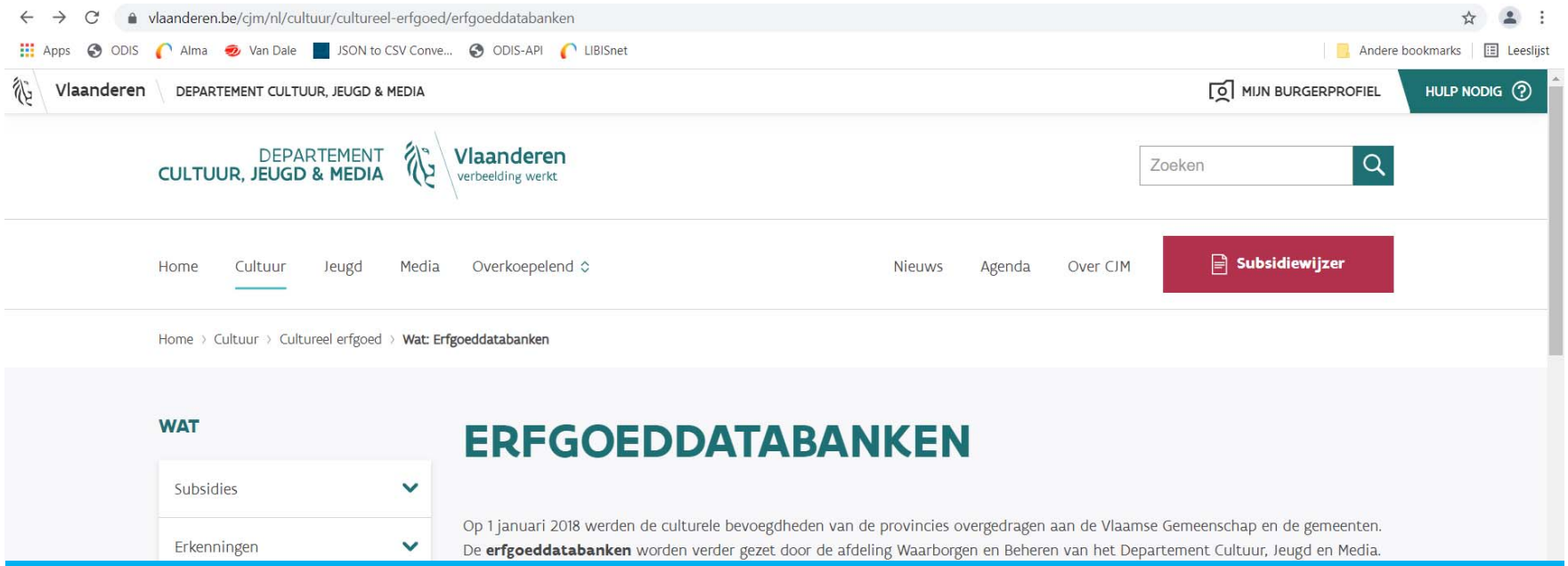

- **Provinciale erfgoeddatabanken > Vlaamse erfgoeddatabanken**
- **Transitietraject**
- **Collecties van kerkfabrieken, lokale historische verenigingen, musea, openbare besturen, privépersonen, …**

SLIMERFGOED.BE KU LEUVEN KADOC

Erfgoedplus.be en Erfgoedinzicht.be

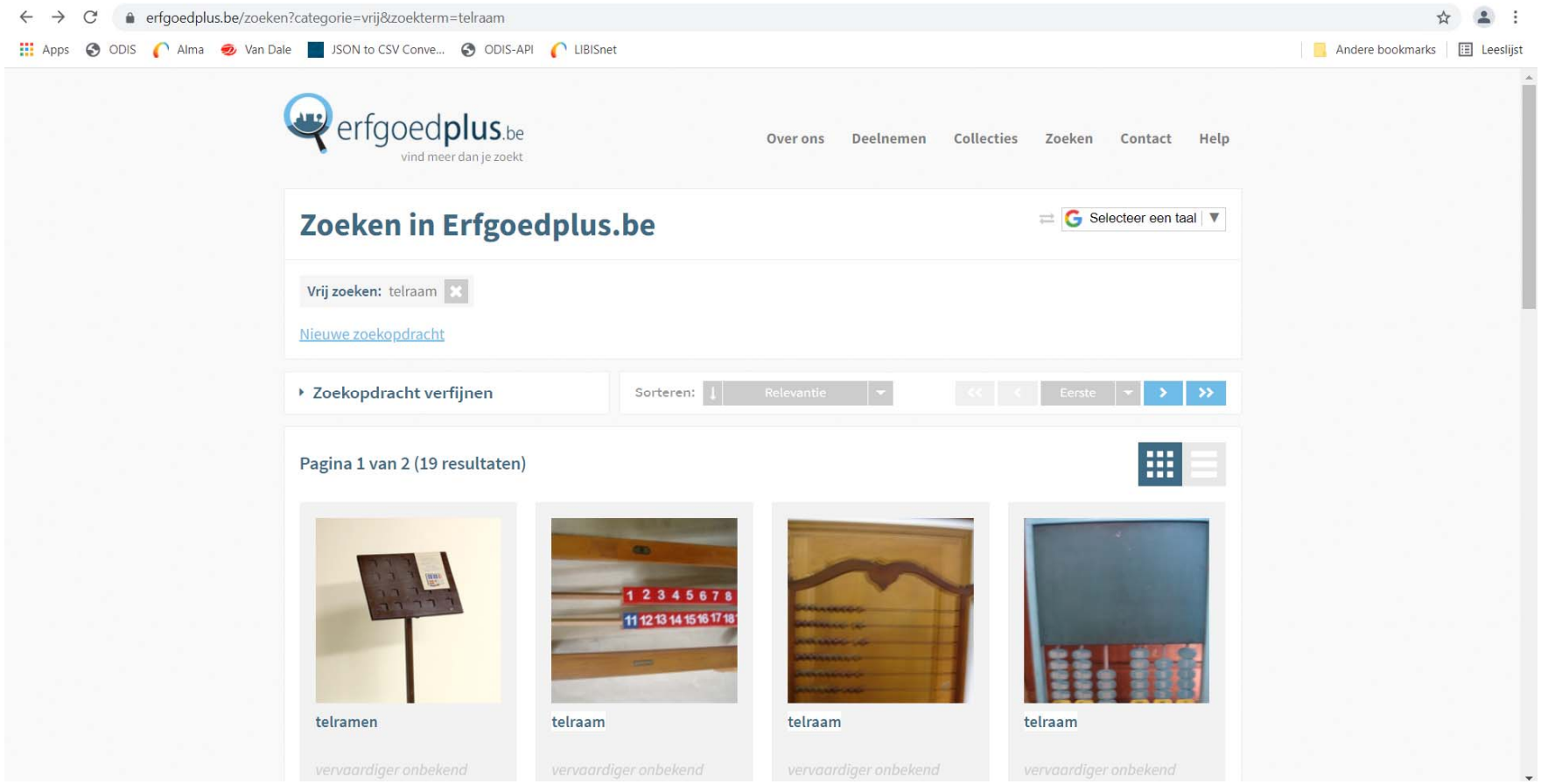

SLIMERFGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

Erfgoedplus.be en Erfgoedinzicht.be

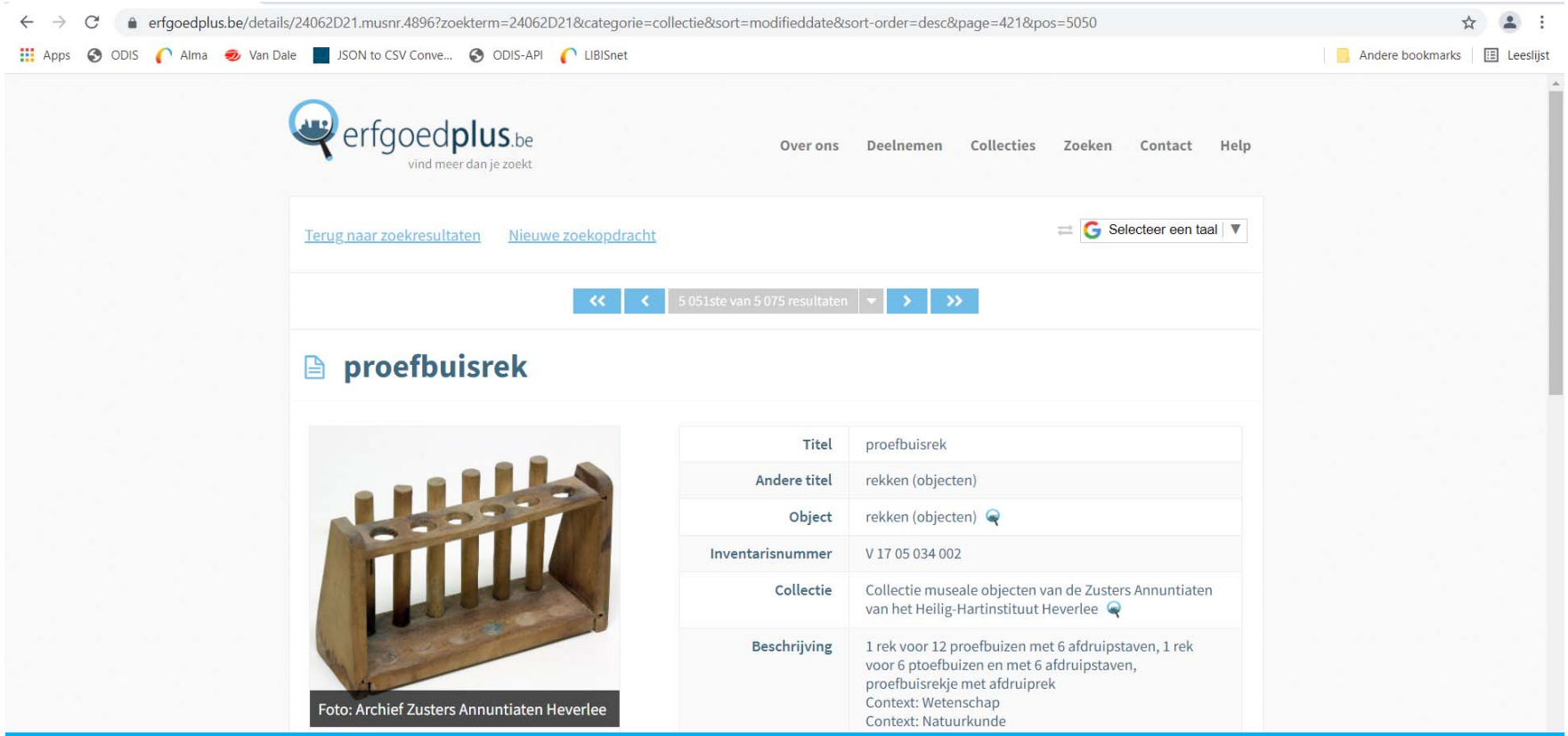

O.a. collectie museale objecten annuntiaten Heverlee

SLIMERFGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

Erfgoedplus.be en Erfgoedinzicht.be

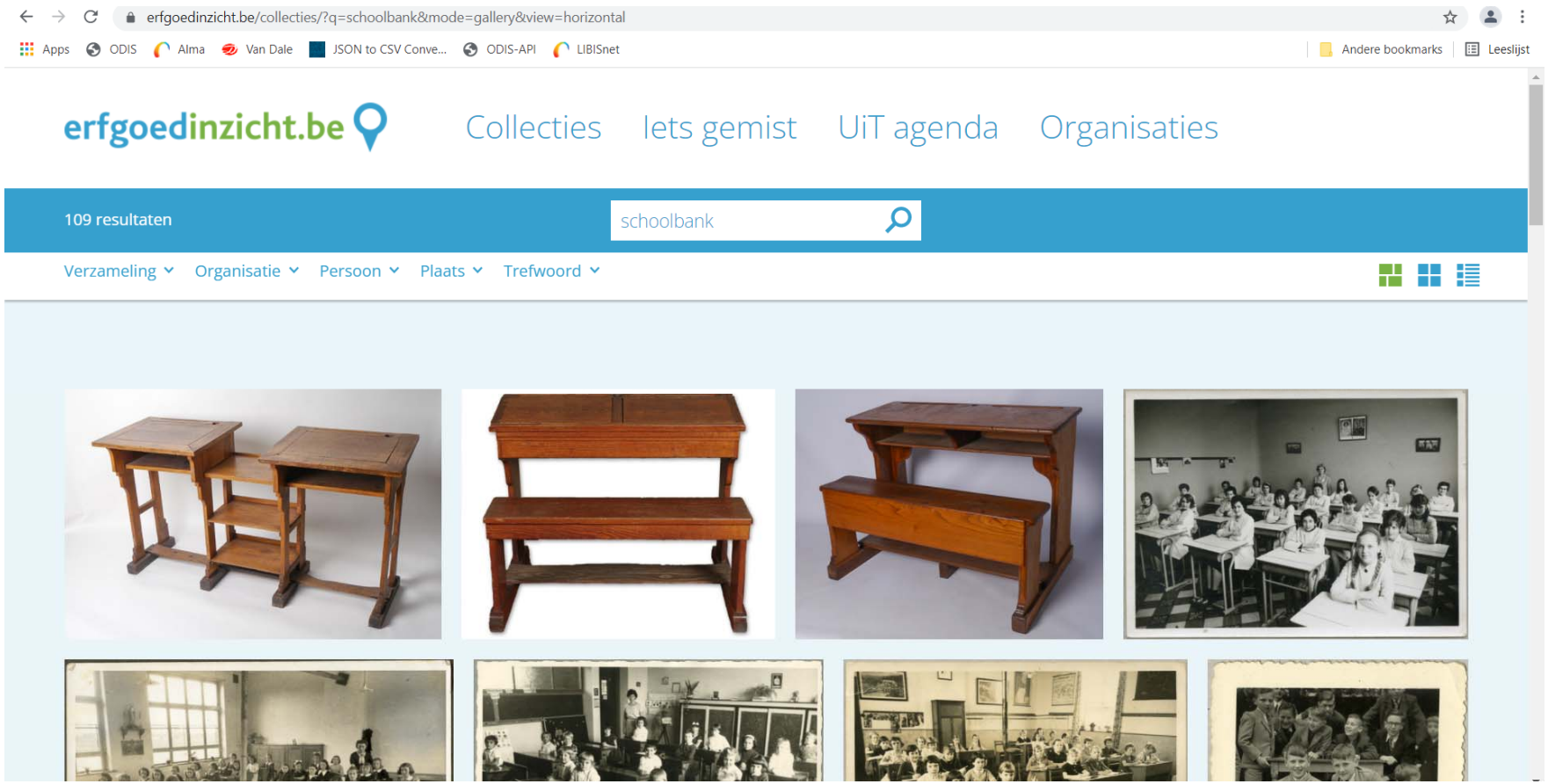

SLIMERFGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

Erfgoedplus.be en Erfgoedinzicht.be

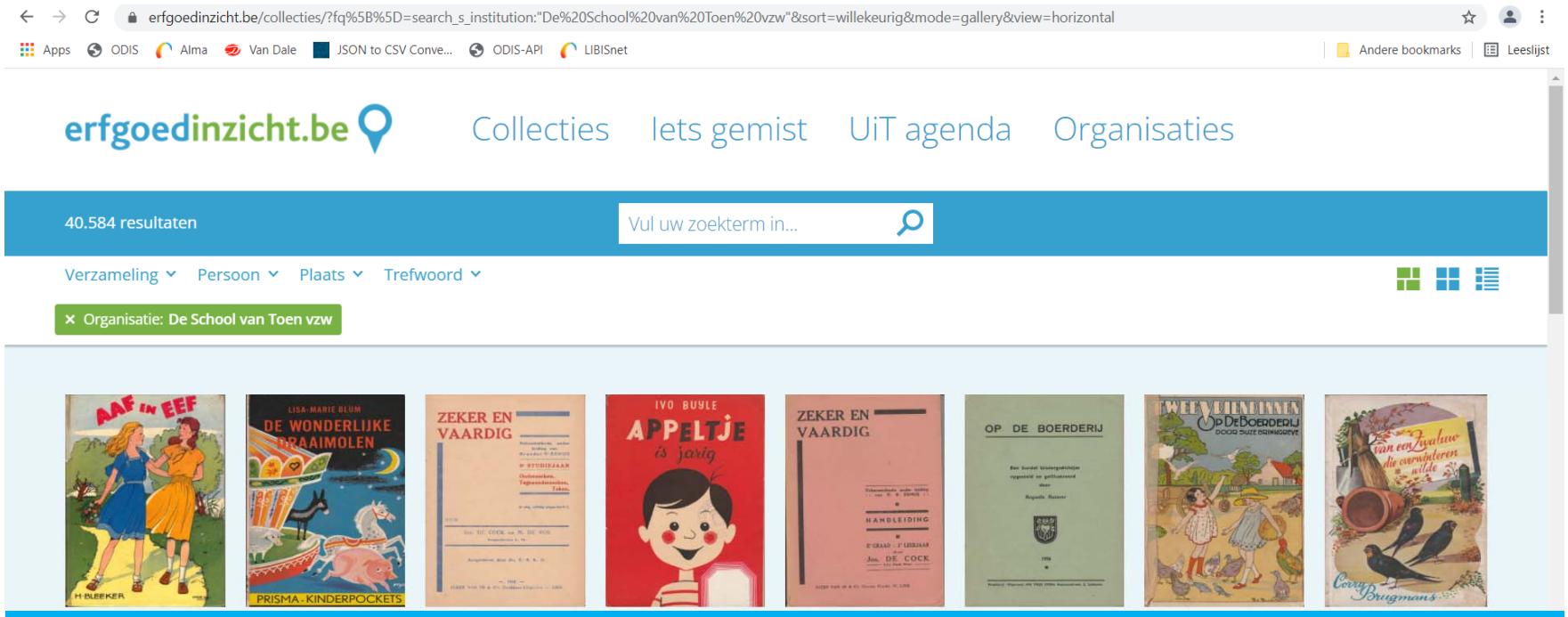

O.a. collecties De School van Toen (Gent), De wereld van Kina (Gent), Erfgoedhuis Zusters van Liefde JM (Gent), Huis van Alijn (Gent), De Kade (Spermalie) (Brugge), voormalig Onderwijsmuseum Ieper

SLIMERFGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

Archief voor Onderwijs (meemoo)

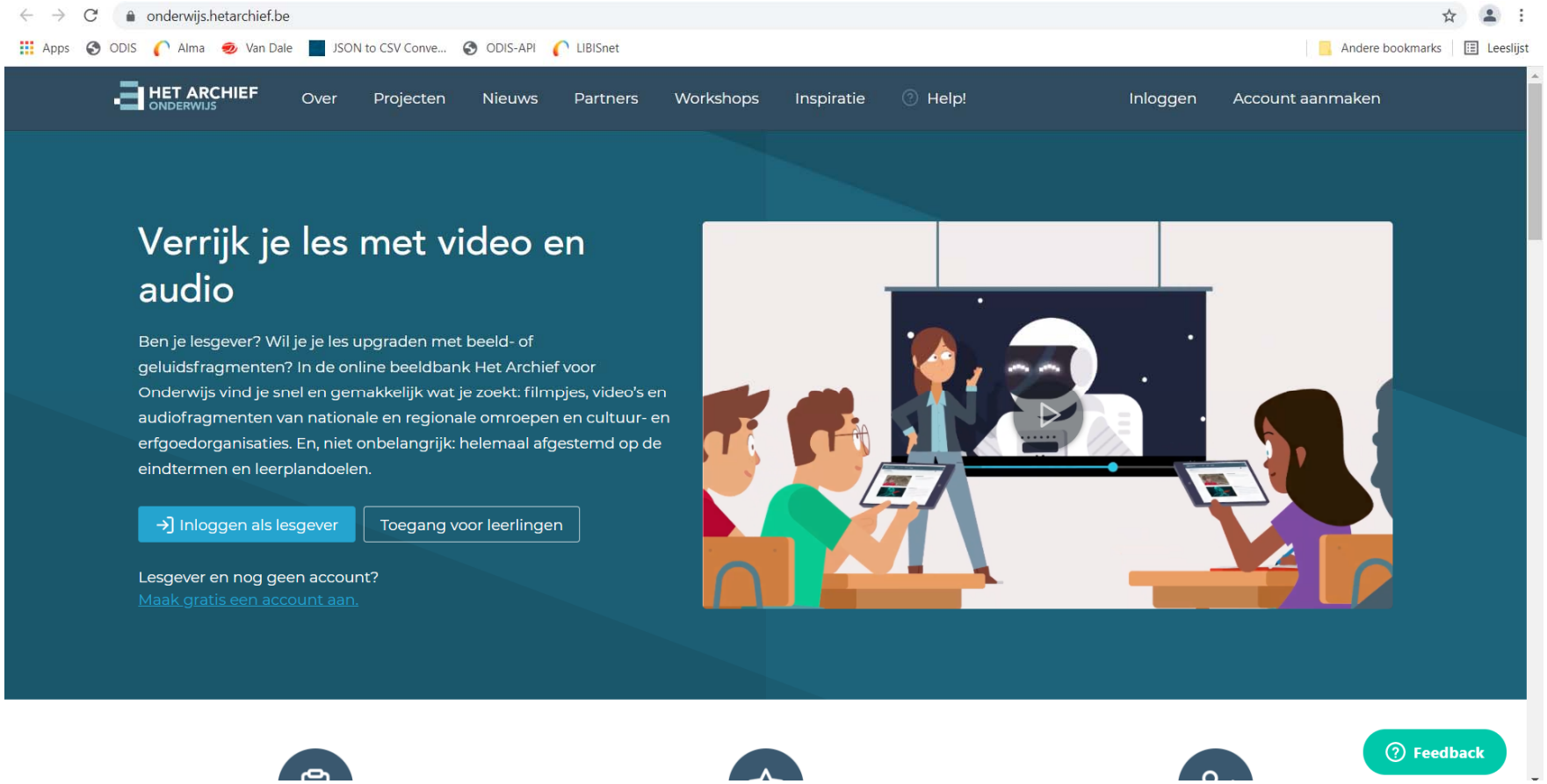

SLIMFREGNEN.BE KU LEUVEN KADOC

Landelijke archieven

ADVN
ARCHIEF VOOR NATIONALE BEWEGINGEN

AMSAB-ISG
INSTITUUT VOOR SOCIALE GESCHIEDENIS

AMVB
ARCHIEF EN MUSEUM VOOR HET VLAAMS LEVEN TE BRUSSEL

CAVA
Centrum voor Academische en Vrijzinnige Archieven

KU LEUVEN KADOC

LETTERENHUIS
HET GEHEUGEN VAN DE VLAAMSE LITERATUUR

Liberas
CENTRUM VOOR DE GESCHIEDENIS VAN HET VRIJE DENKEN EN HANDELEN

Rijksarchief
www.arch.be

Vlaams Architectuur instituut

SLIMFREGNEN.BE

KU LEUVEN KADOC

Landelijke archieven

Bv. KADOC-KU Leuven: bewaart veel documentair erfgoed i.v.m. het vrij (katholiek) onderwijs:

- **Archieven: onderwijskoepels, organisaties van leerkrachten en ouders, scholen (beperkt), religieuze instituten, politieke en socioculturele organisaties, sleutelfiguren, …**
- **Erfgoedbibliotheek: handboeken, leerplannen, schooltijdschriften, palmaressen, jaarboeken, congresverslagen, schoolgeschiedenissen, …**

SLIM ERFGOED .BE

KU LEUVEN KADOC

Landelijke archieven

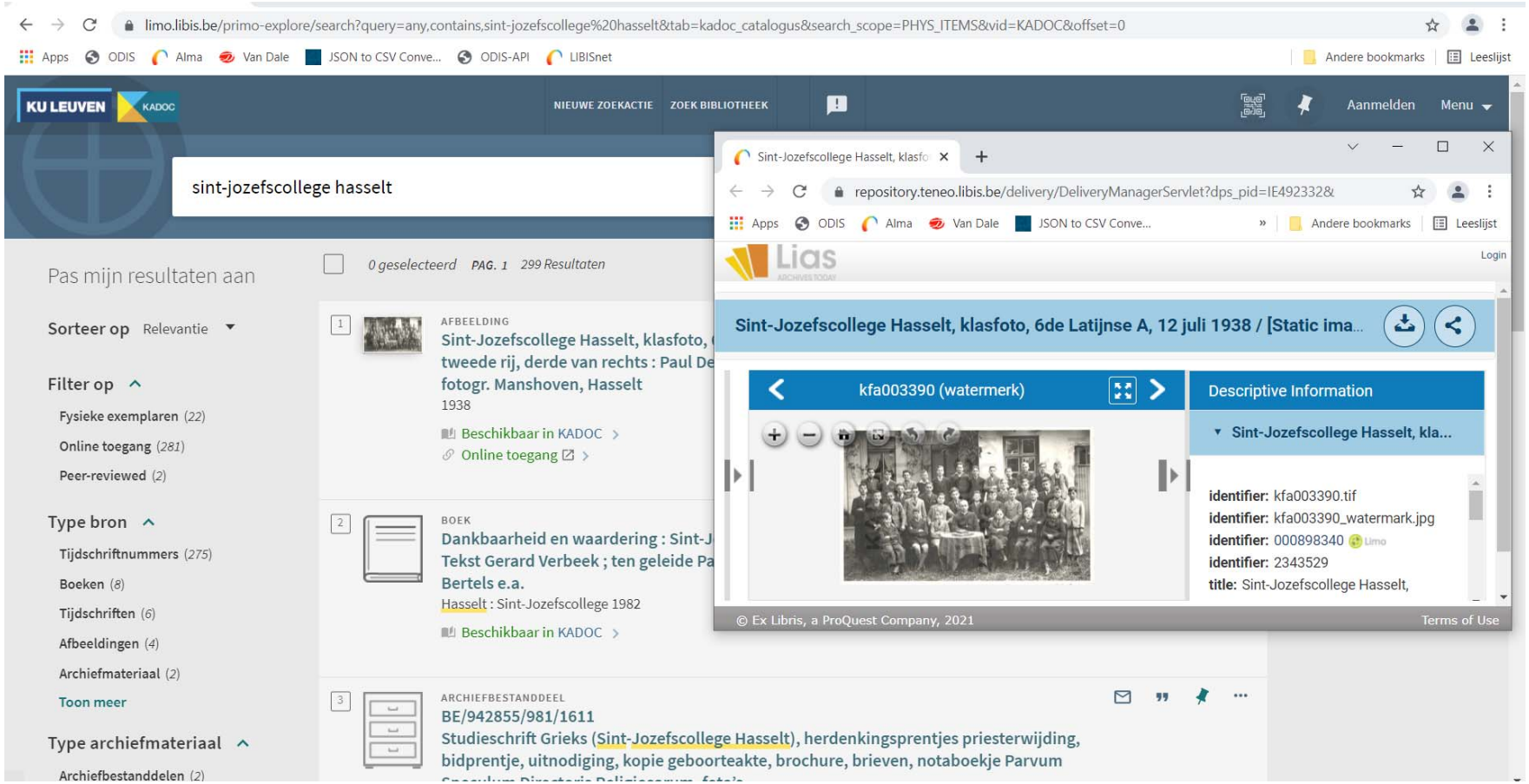

SLIMFREGNEN.BE

KU LEUVEN KADOC

Landelijke archieven

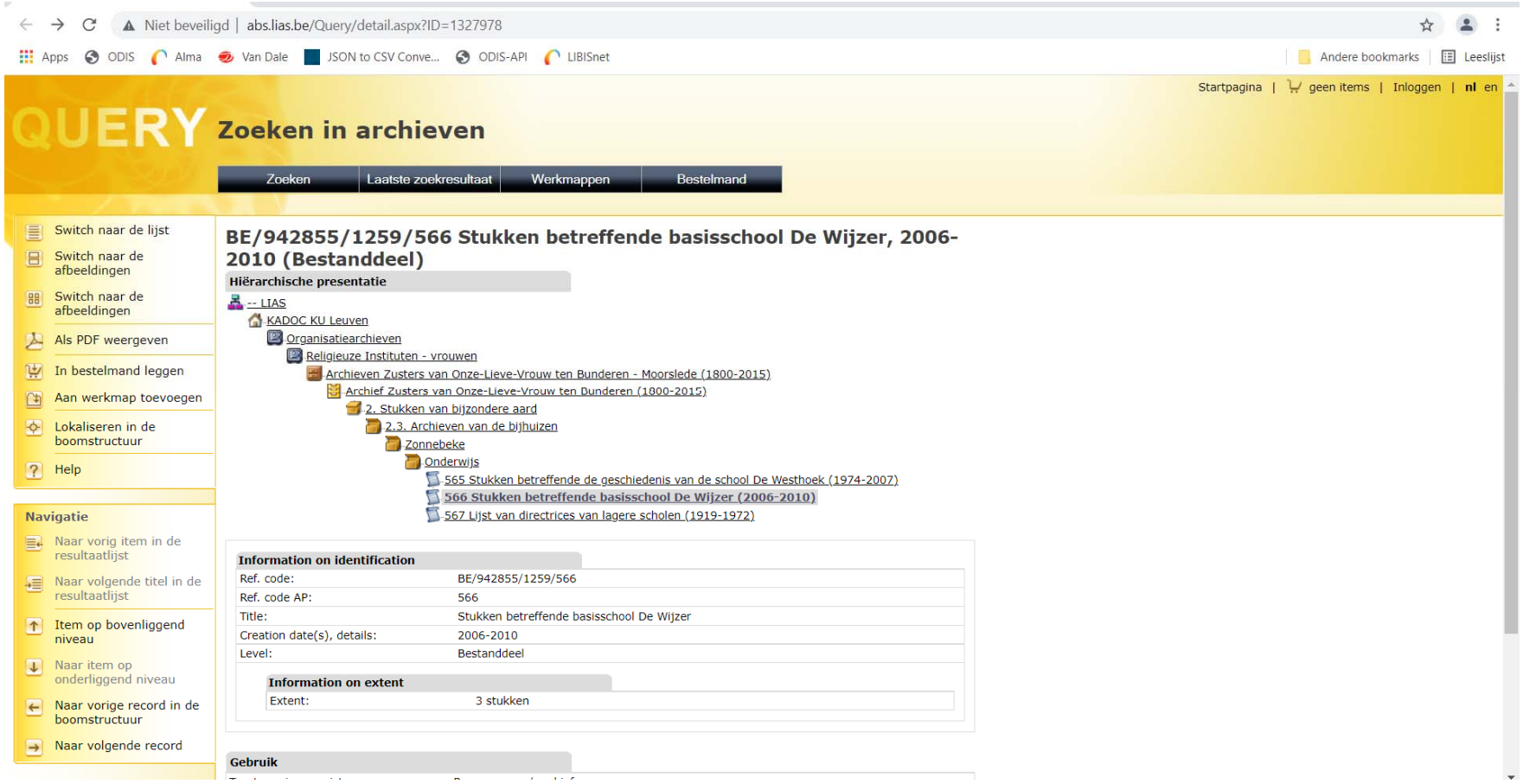

SLIMFREGNEN.BE KU LEUVEN KADOC

Landelijke archieven

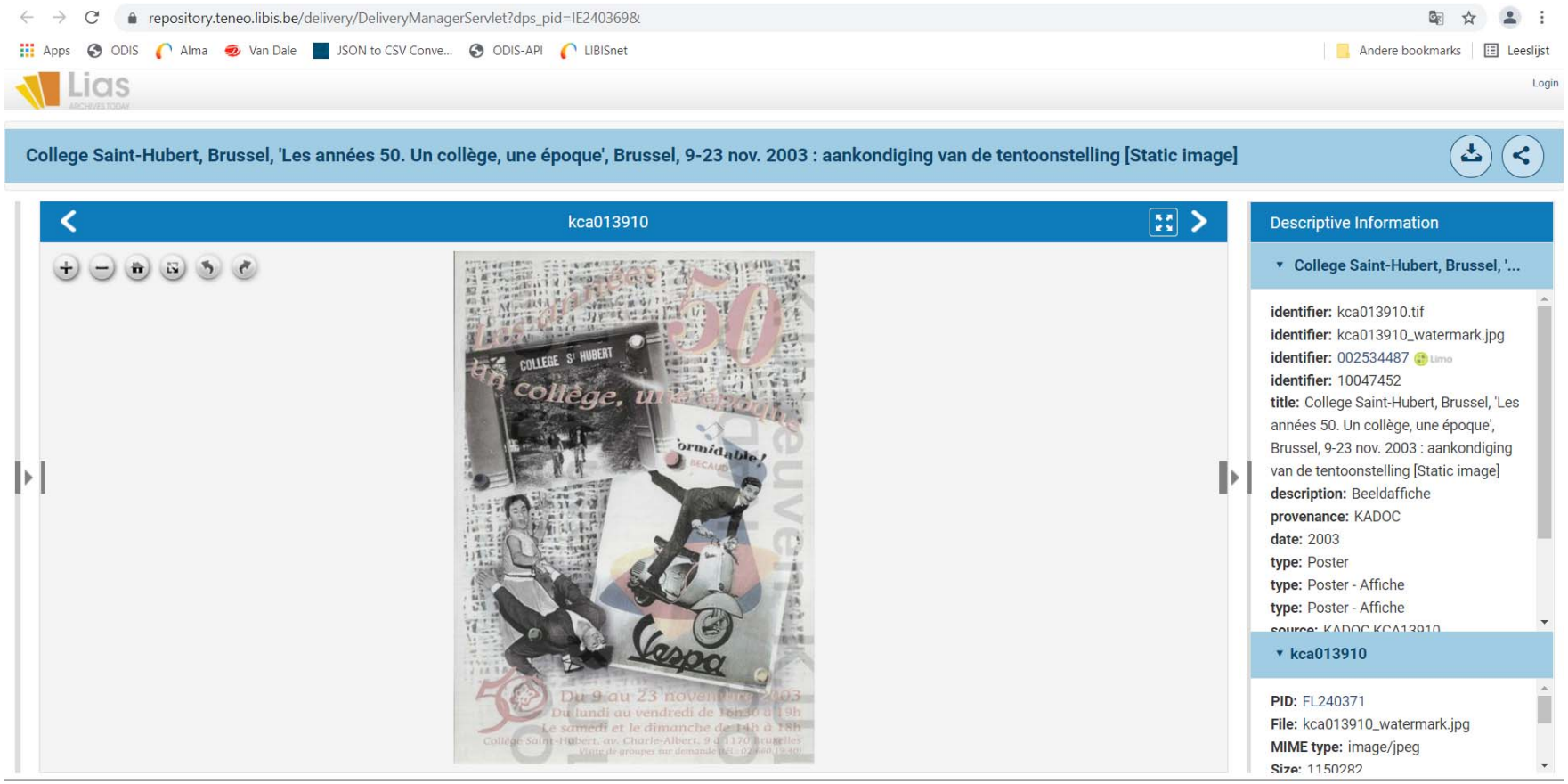

SLIMFREGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

Landelijke archieven

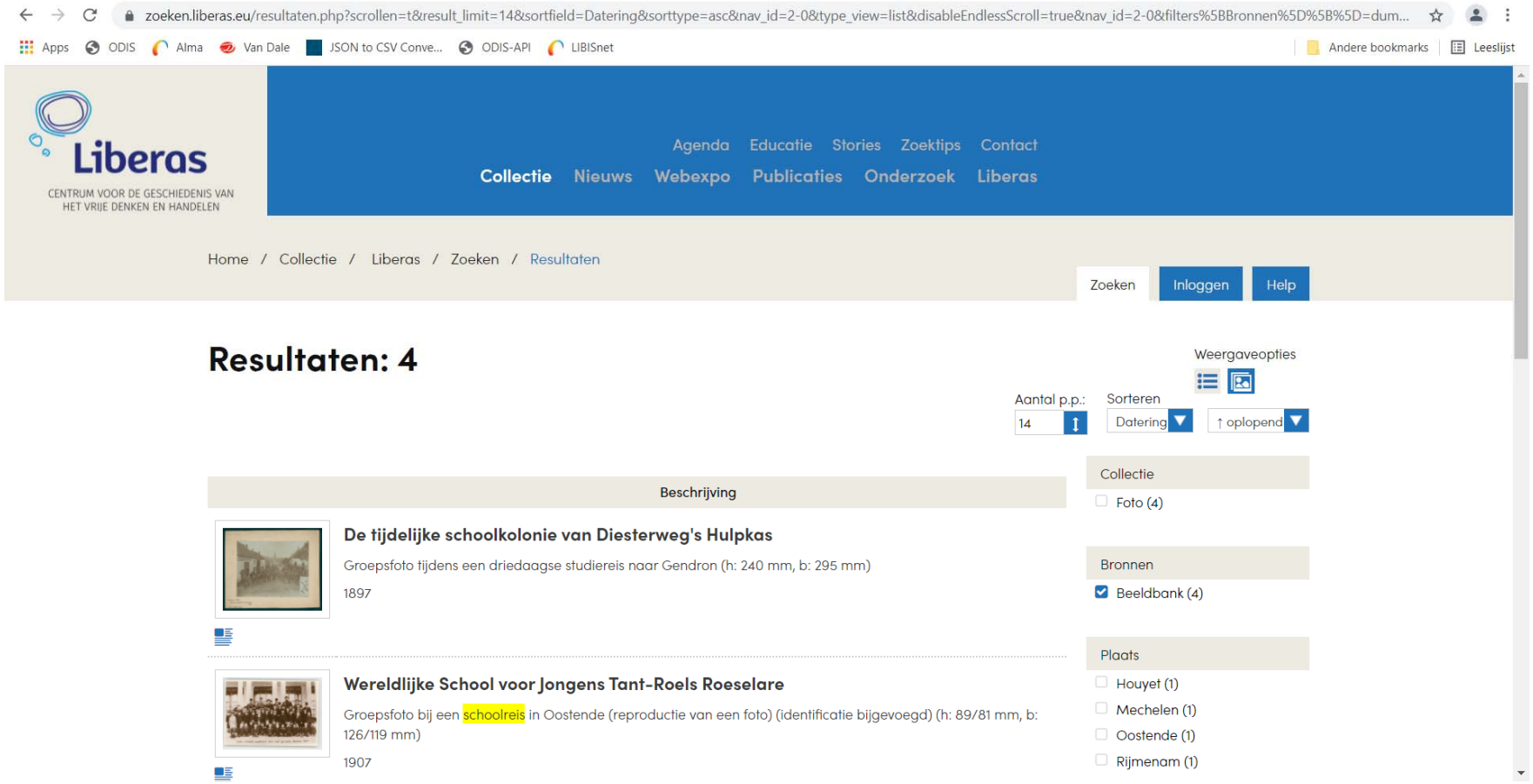

SLIMFREGNEN.BE

KU LEUVEN KADOC

Landelijke archieven

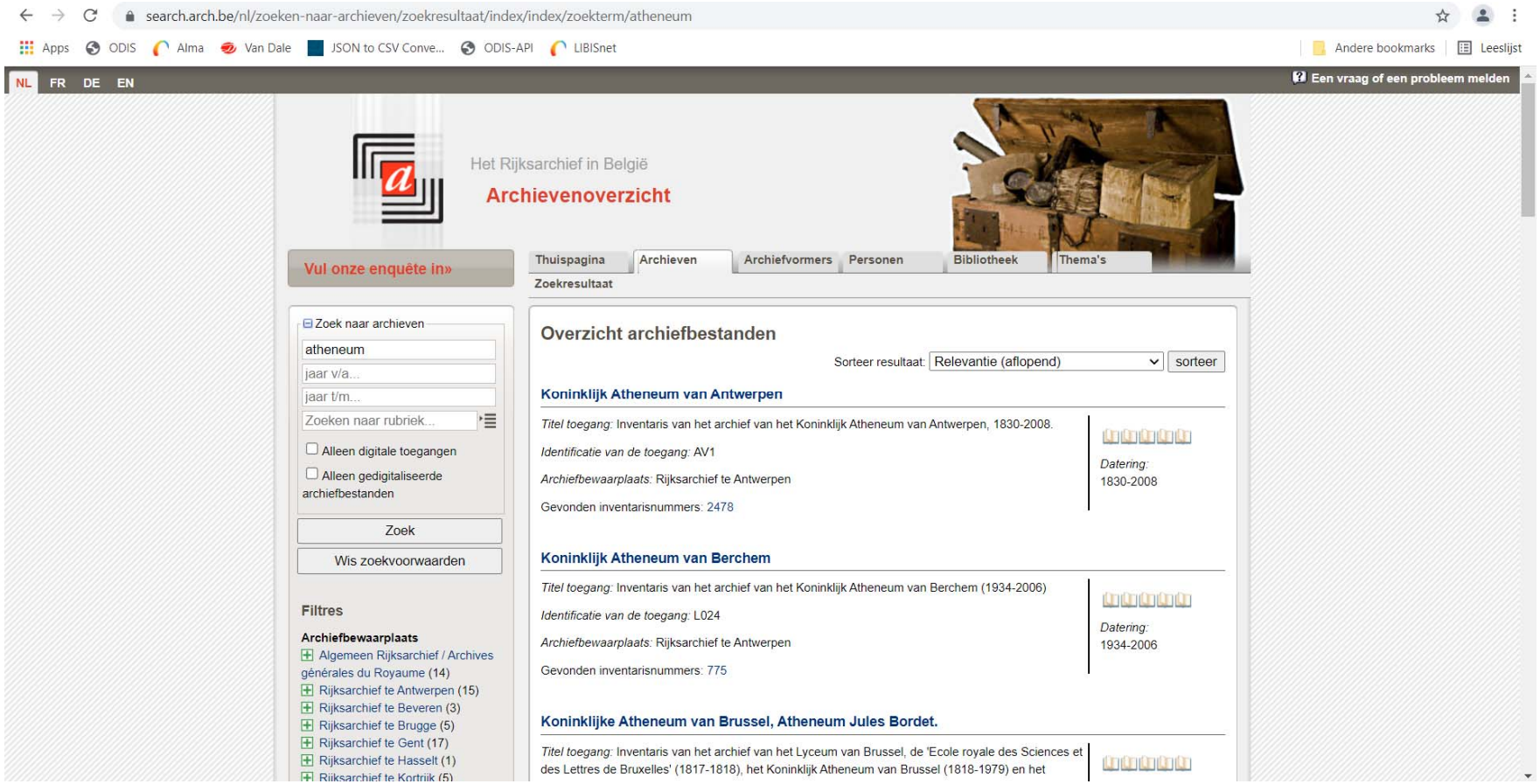

SLIMFREGNEN.BE
KU LEUVEN
KADOC

Archiefpunt

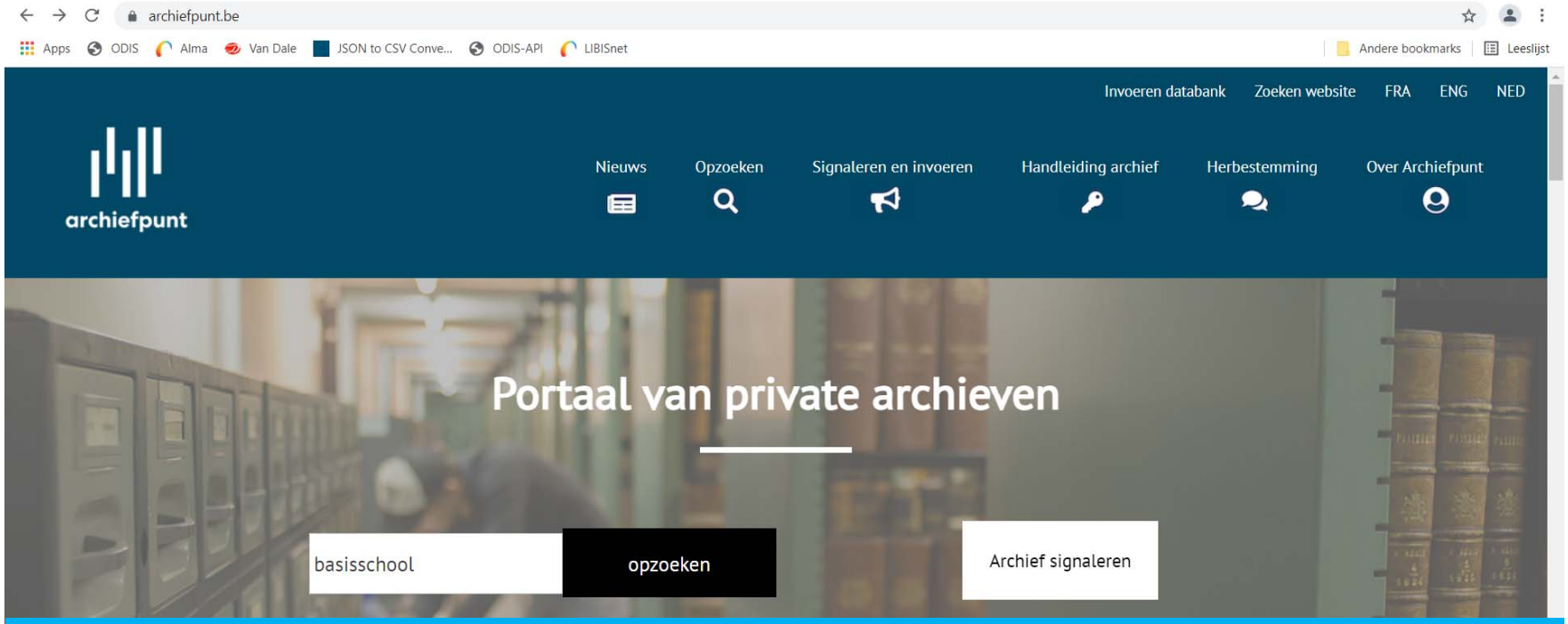

- **Gids voor private archieven**
- **Zowel archieven die bewaard worden door de archiefvormers zelf als archieven bewaard door erfgoedorganisaties**

SLIMFREGNEN.BE KU LEUVEN KADOC

Archiefpunt

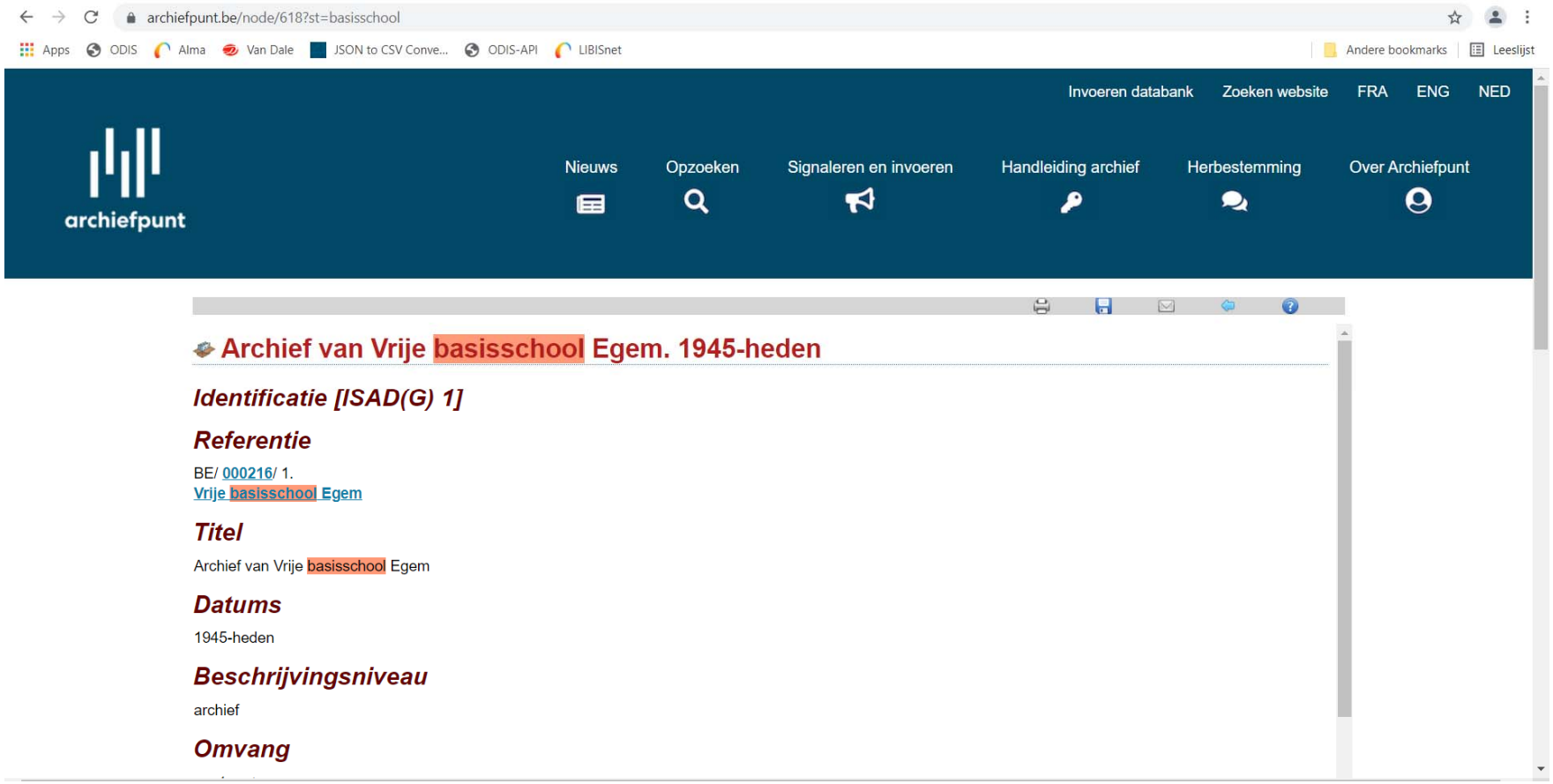

SLIMFREGNEN.BE

KU LEUVEN KADOC

Erfgoedbibliotheken

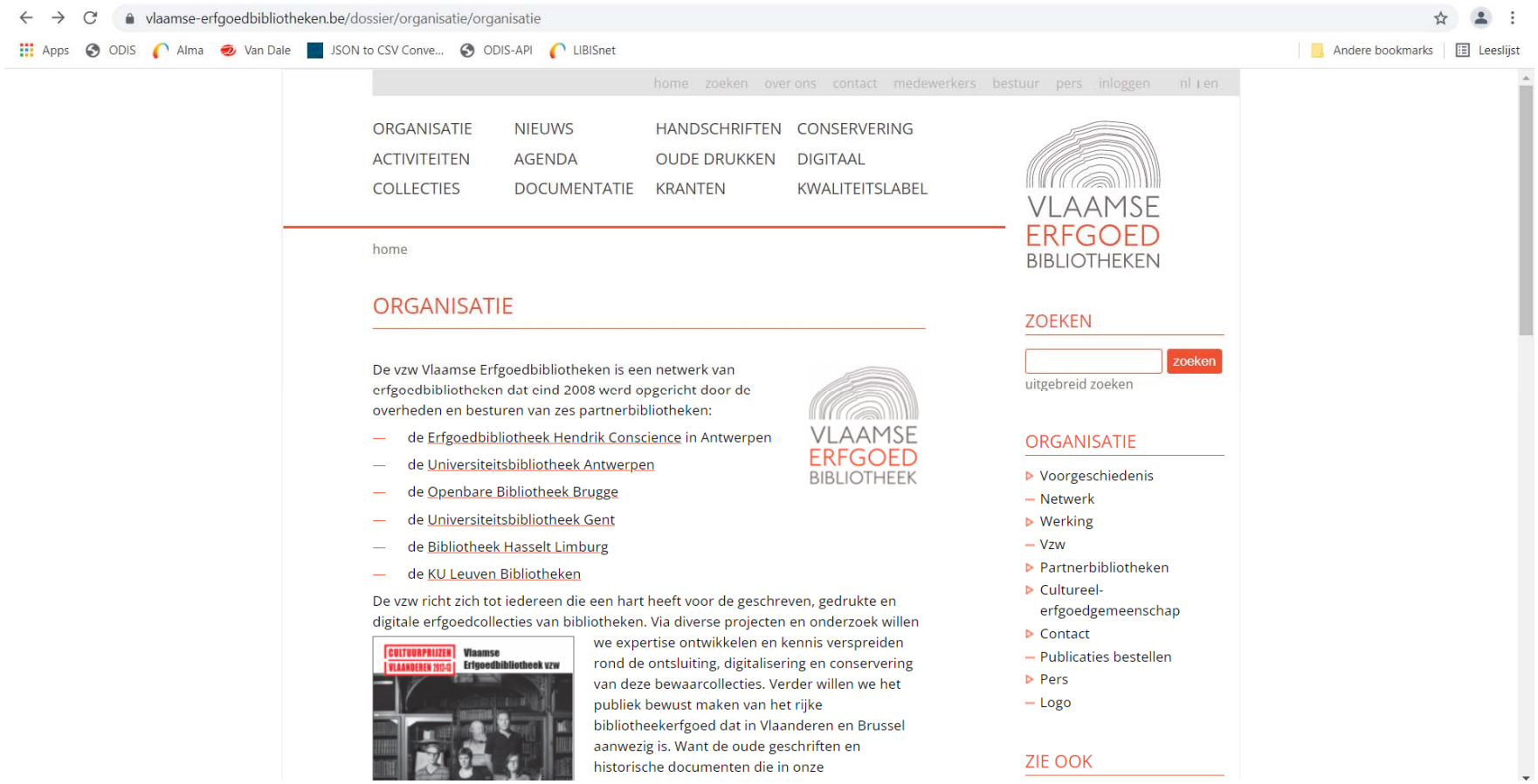

SLIMERFGOED.BE KU LEUVEN KADOC

Erfgoedbibliotheken

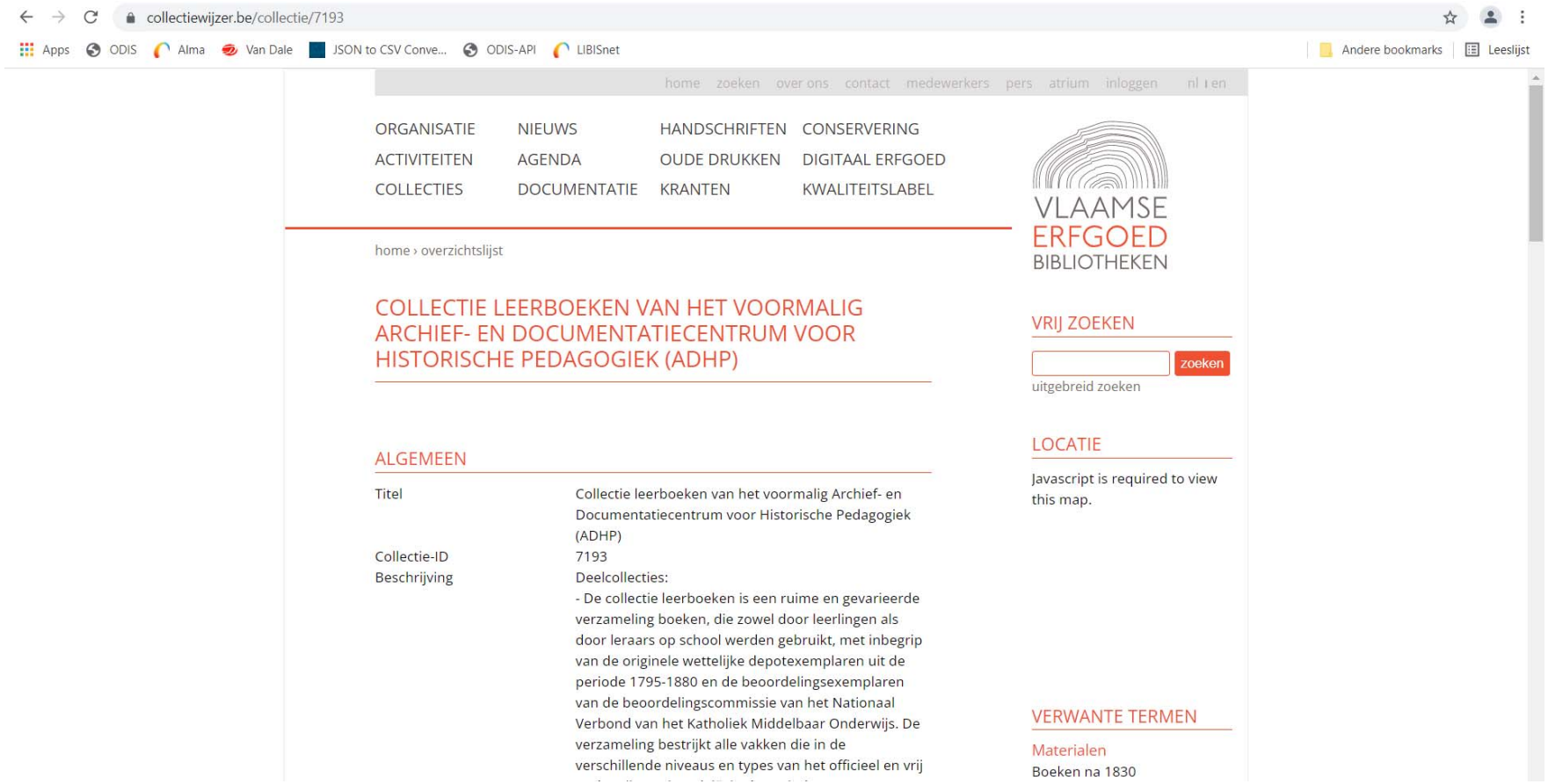

SLIMERFGOED.BE KU LEUVEN KADOC

Erfgoedbibliotheken

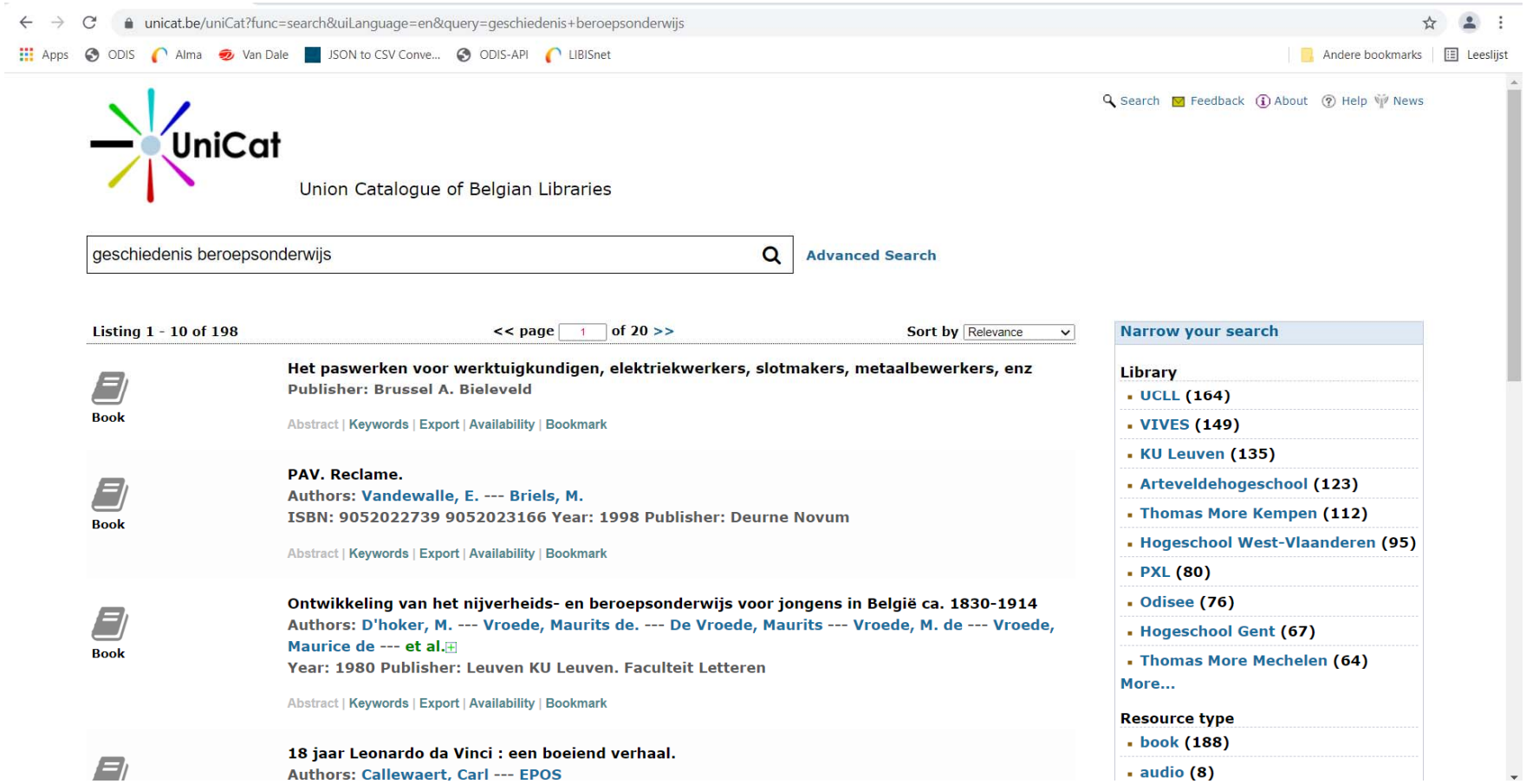

SLIMFREGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

ODIS

- **Contextuele onlinedatabank over de geschiedenis van het middenveld**
- **Gebruikt door diverse erfgoed- en onderzoeksorganisaties, brug tussen erfgoed en onderzoek**
- **Data centraliseren en opslaan / valideren en publiceren / analyseren**
- **Brede thematische scope, o.a. onderwijs!**

SLIMERFGOED.BE

KU LEUVEN

KADOC

ODIS

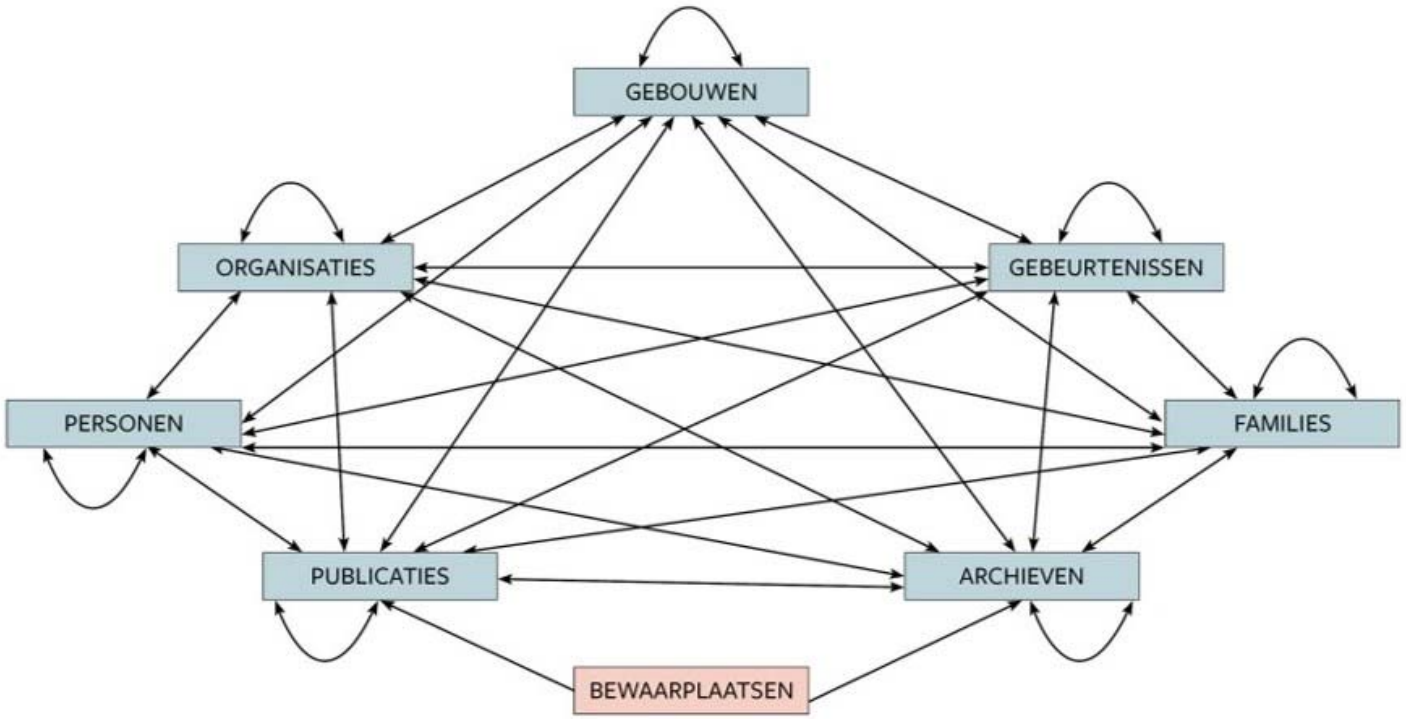

- **Informatieclusters: organisaties, personen, publicaties, archieven**
- **10.699 vrijgegeven steekkaarten met trefwoord ‘onderwijs’, te doorzoeken via www.odis.be**
- **Niet alle steekkaarten zijn al vrijgegeven > contacteer info@odis.be**

SLIMFREGNEN.BE KU LEUVEN KADOC

ODIS

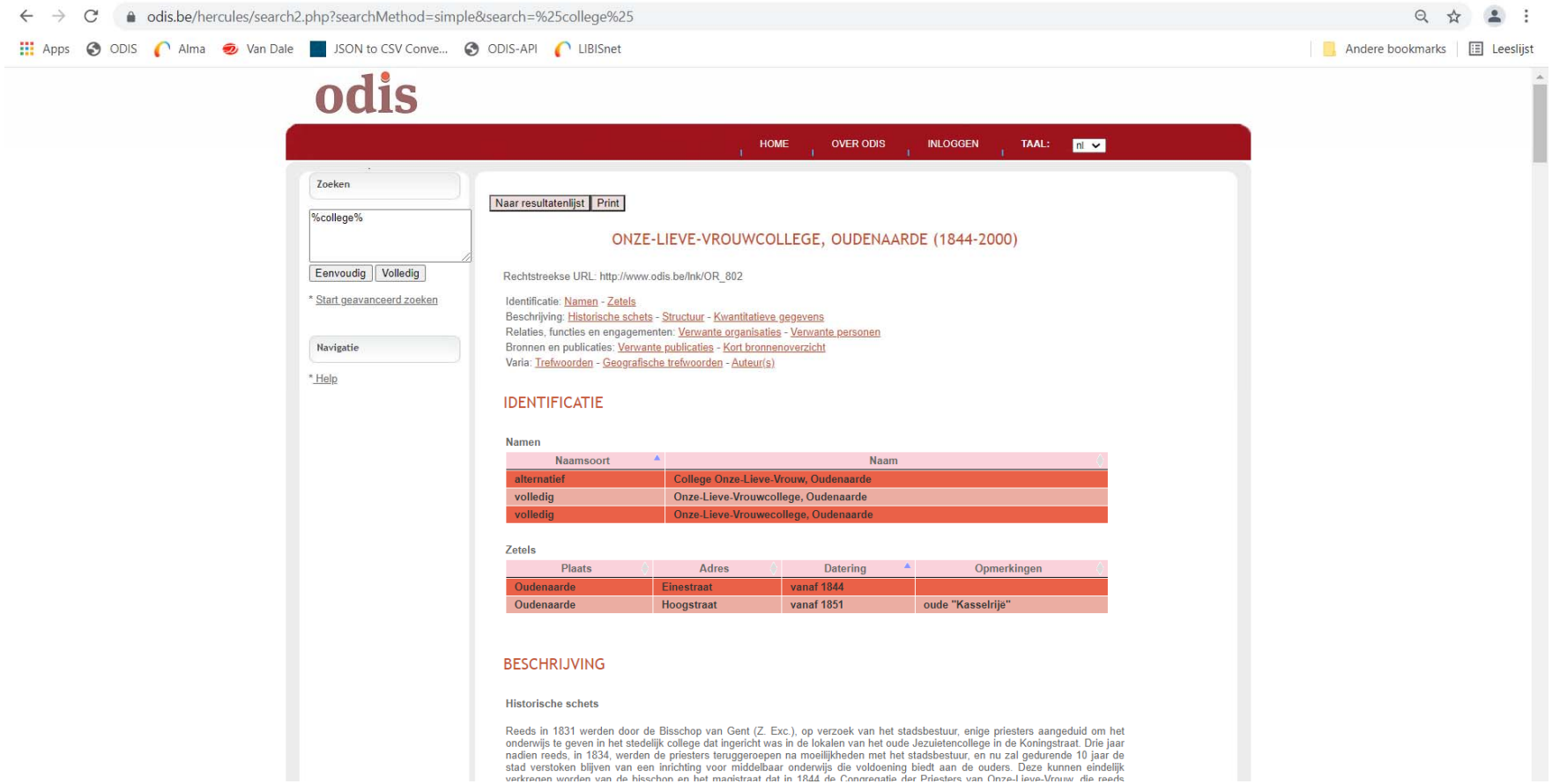

SLIMFREGNEN.BE
KU LEUVEN
KADOC

ODIS

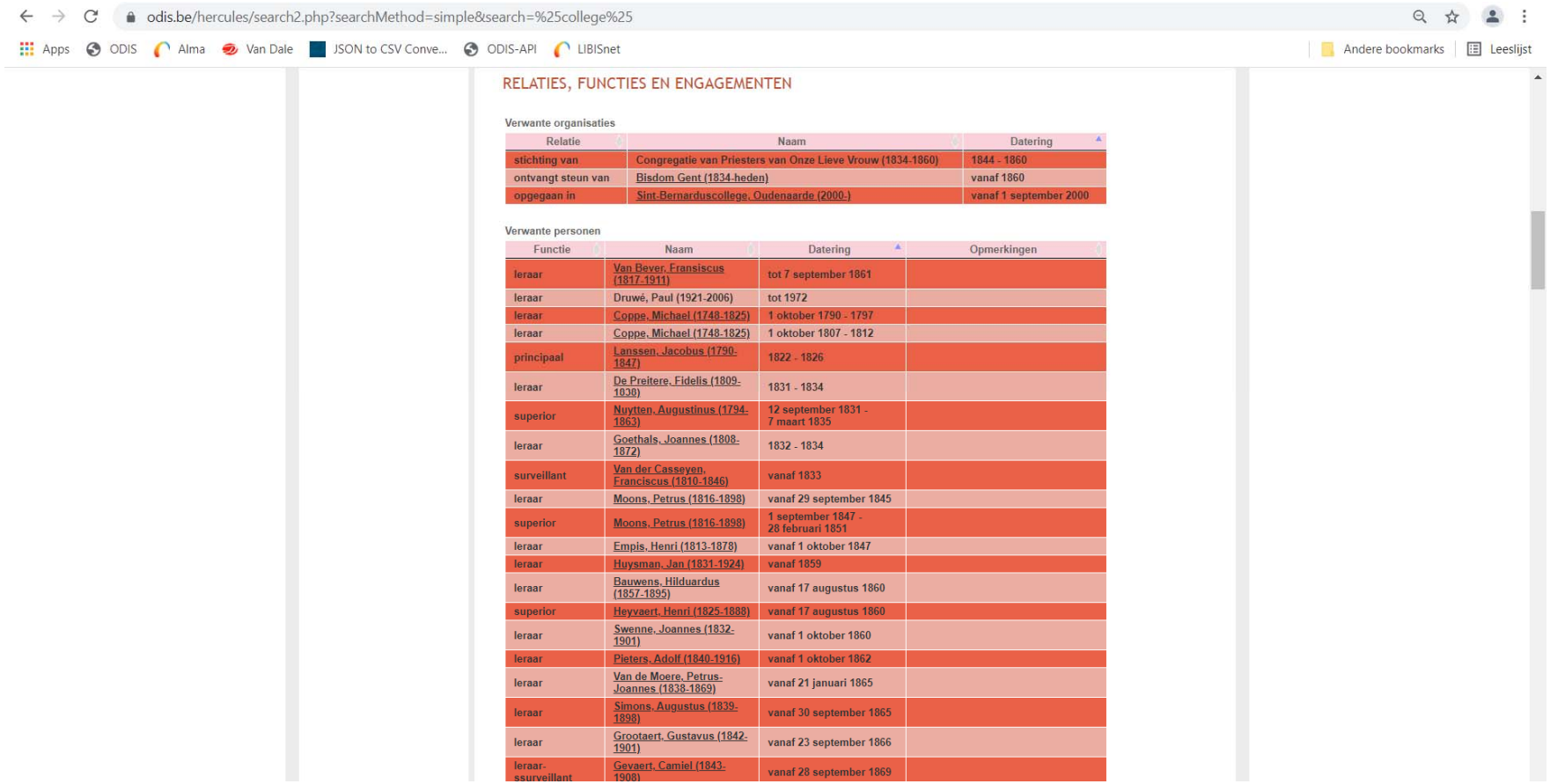
odis.be/hercules/search2.php?searchMethod=simple&search=%25college%25
Apps
ODIS
Alma
Van Dale
JSON to CSV Conve...
ODIS-API
LIBISnet
Andere bookmarks
Leeslijst
RELATIES, FUNCTIES EN ENGAGEMENTEN
Verwante organisaties
Relatie
Naam
Datering
stichting van
Congregatie van Priesters van Onze Lieve Vrouw (1834-1860)
1844 - 1860
ontvangt steun van
Bisdom Gent (1834-heden)
vanaf 1860
opgegaan in
Sint-Bernarduscollege, Oudenaarde (2000-)
vanaf 1 september 2000
Verwante personen
Functie
Naam
Datering
Opmerkingen
leraar
Van Bever, Fransiscus (1817-1911)
tot 7 september 1861
leraar
Druwé, Paul (1921-2006)
tot 1972
leraar
Coppe, Michael (1748-1825)
1 oktober 1790 - 1797
leraar
Coppe, Michael (1748-1825)
1 oktober 1807 - 1812
principaal
Lanssen, Jacobus (1790-1847)
1822 - 1826
leraar
De Preitere, Fidelis (1809-1036)
1831 - 1834
superior
Nuytten, Augustinus (1794-1863)
12 september 1831 - 7 maart 1835
leraar
Goethals, Joannes (1808-1872)
1832 - 1834
surveillant
Van der Casseyen, Franciscus (1810-1846)
vanaf 1833
leraar
Moons, Petrus (1816-1898)
vanaf 29 september 1845
superior
Moons, Petrus (1816-1898)
1 september 1847 - 28 februari 1851
leraar
Empis, Henri (1813-1878)
vanaf 1 oktober 1847
leraar
Huysman, Jan (1831-1924)
vanaf 1859
leraar
Bauwens, Hilduardus (1857-1895)
vanaf 17 augustus 1860
superior
Heyvaert, Henri (1825-1888)
vanaf 17 augustus 1860
leraar
Swenne, Joannes (1832-1901)
vanaf 1 oktober 1860
leraar
Pieters, Adolf (1840-1916)
vanaf 1 oktober 1862
leraar
Van de Moere, Petrus-Joannes (1838-1869)
vanaf 21 januari 1865
leraar
Simons, Augustus (1839-1898)
vanaf 30 september 1865
leraar
Grootaert, Gustavus (1842-1901)
vanaf 23 september 1866
leraar-ssurveillant
Gevaert, Camiel (1843-1908)
vanaf 28 september 1869

ODIS

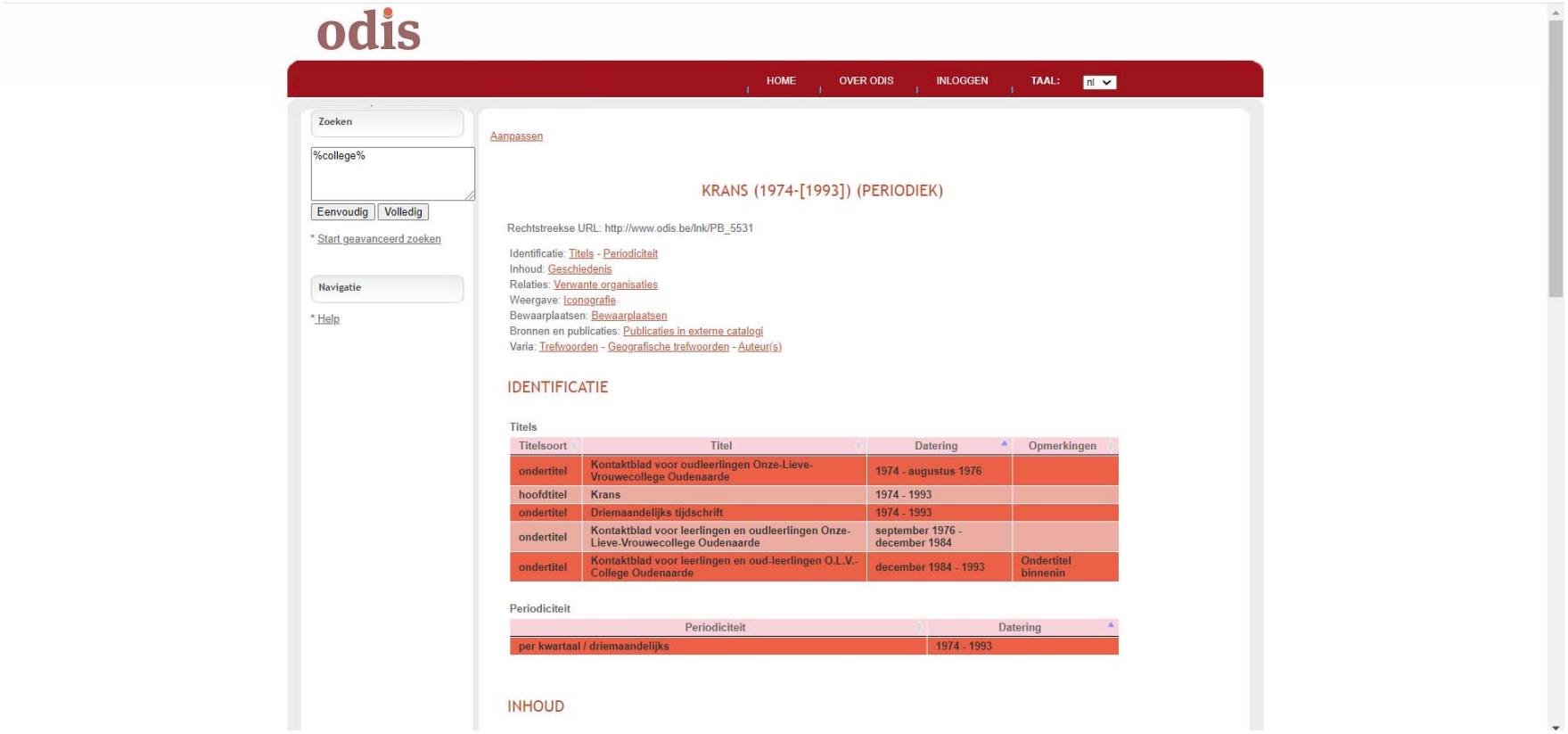
odis
HOME
OVER ODIS
INLOGGEN
TAAL:
nl
Zoeken
%college%
Eenvoudig
Volledig
* Start geavanceerd zoeken
Navigatie
* Help
Aanpassen
KRANS (1974-[1993]) (PERIODIEK)
Rechtstreekse URL: http://www.odis.be/lnk/PB_5531
Identificatie: Titels - Periodiciteit
Inhoud: Geschiedenis
Relaties: Verwante organisaties
Weergave: Iconografie
Bewaarplaatsen: Bewaarplaatsen
Bronnen en publicaties: Publicaties in externe catalogi
Varia: Trefwoorden - Geografische trefwoorden - Auteur(s)
IDENTIFICATIE
Titels
Titelsoort | Titel | Datering | Opmerkingen
ondertitel | Kontaktblad voor oudleerlingen Onze-Lieve-Vrouwecollege Oudenaarde | 1974 - augustus 1976 |
hoofdtitel | Krans | 1974 - 1993 |
ondertitel | Driemaandelijks tijdschrift | 1974 - 1993 |
ondertitel | Kontaktblad voor leerlingen en oudleerlingen Onze-Lieve-Vrouwecollege Oudenaarde | september 1976 - december 1984 |
ondertitel | Kontaktblad voor leerlingen en oud-leerlingen O.L.V.-College Oudenaarde | december 1984 - 1993 | Ondertitel binnenin
Periodiciteit
Periodiciteit | Datering
per kwartaal / driemaandelijks | 1974 - 1993
INHOUD

Platform Slimerfgoed.be

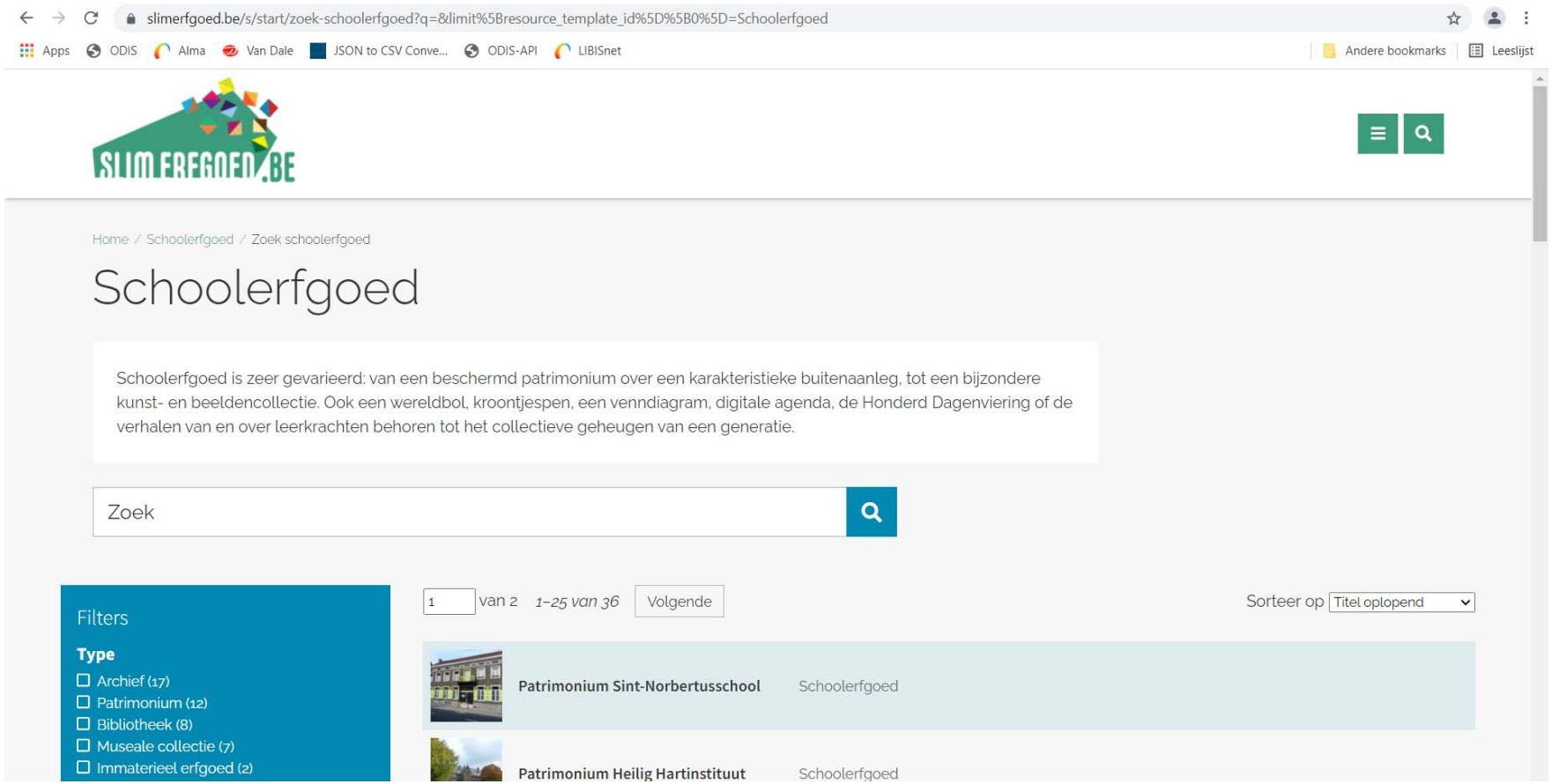

SLIMERFGOED.BE KU LEUVEN KADOC

Platform Slimerfgoed.be

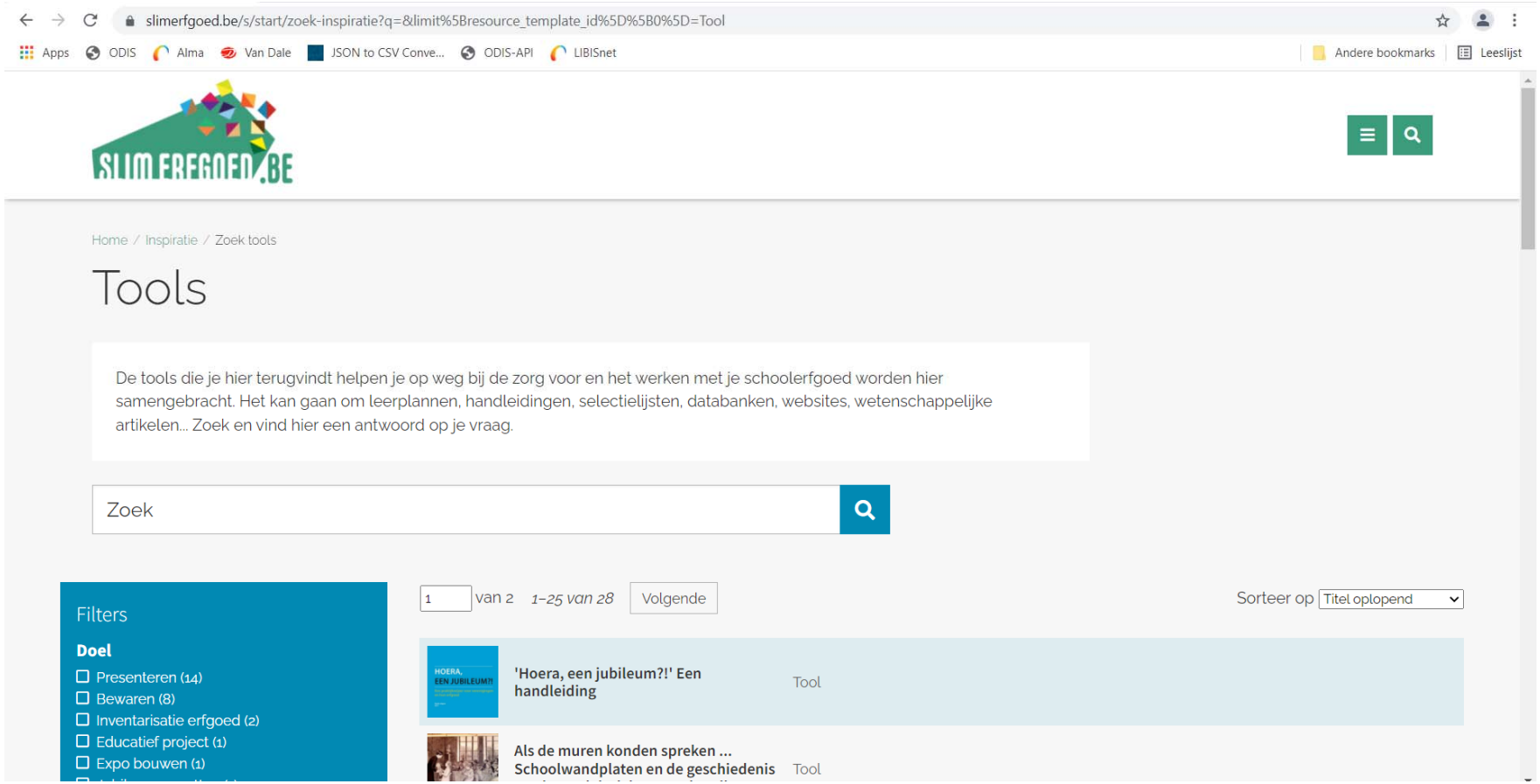

SLIMERFGOED.BE KU LEUVEN KADOC

Internationaal

- Europeana
- Archives Portal Europe

SLIMFREGOED.BE

KU LEUVEN KADOC

Europeana

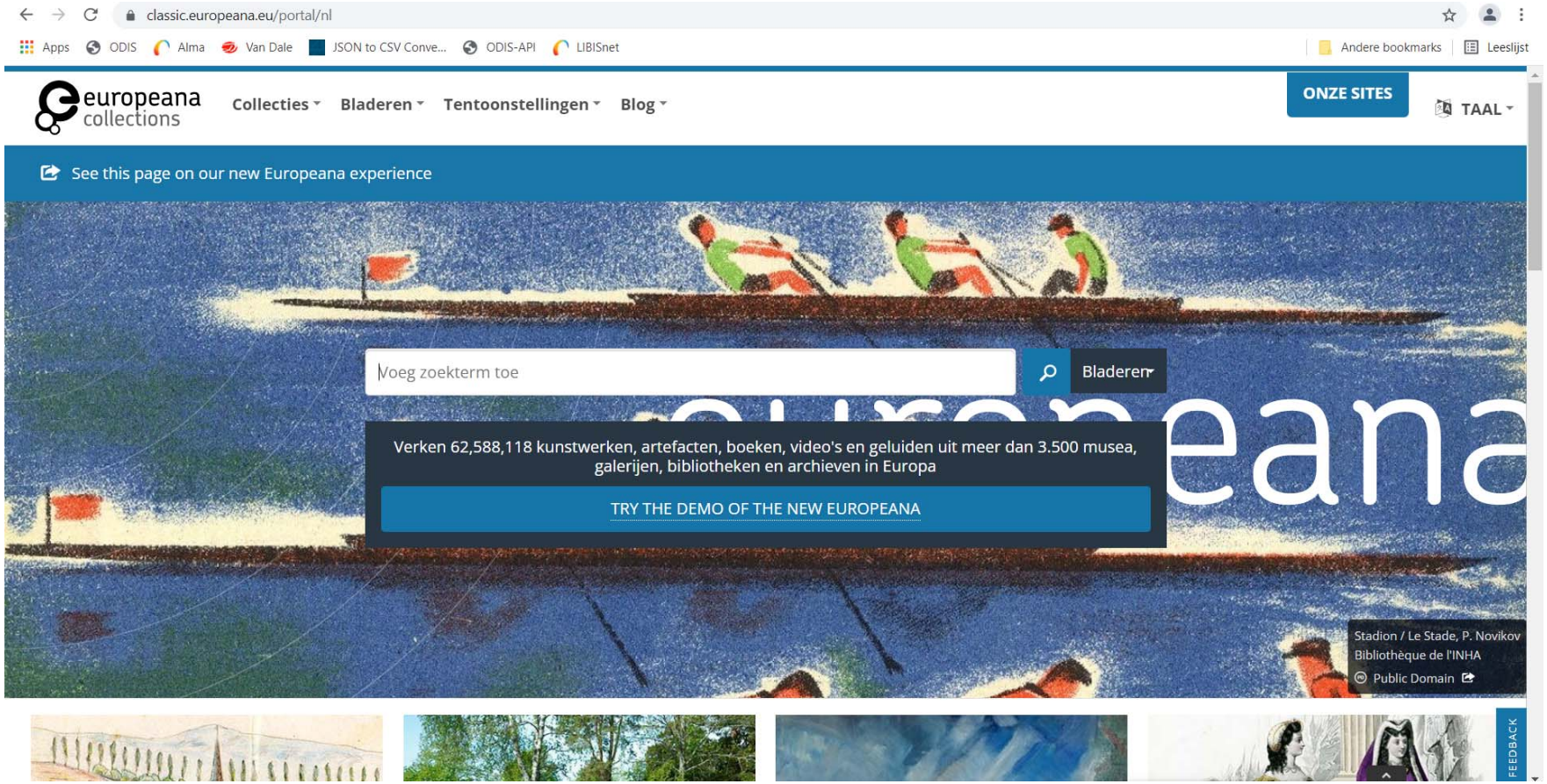

SLIMREGNEN.BE

KU LEUVEN KADOC

Europeana

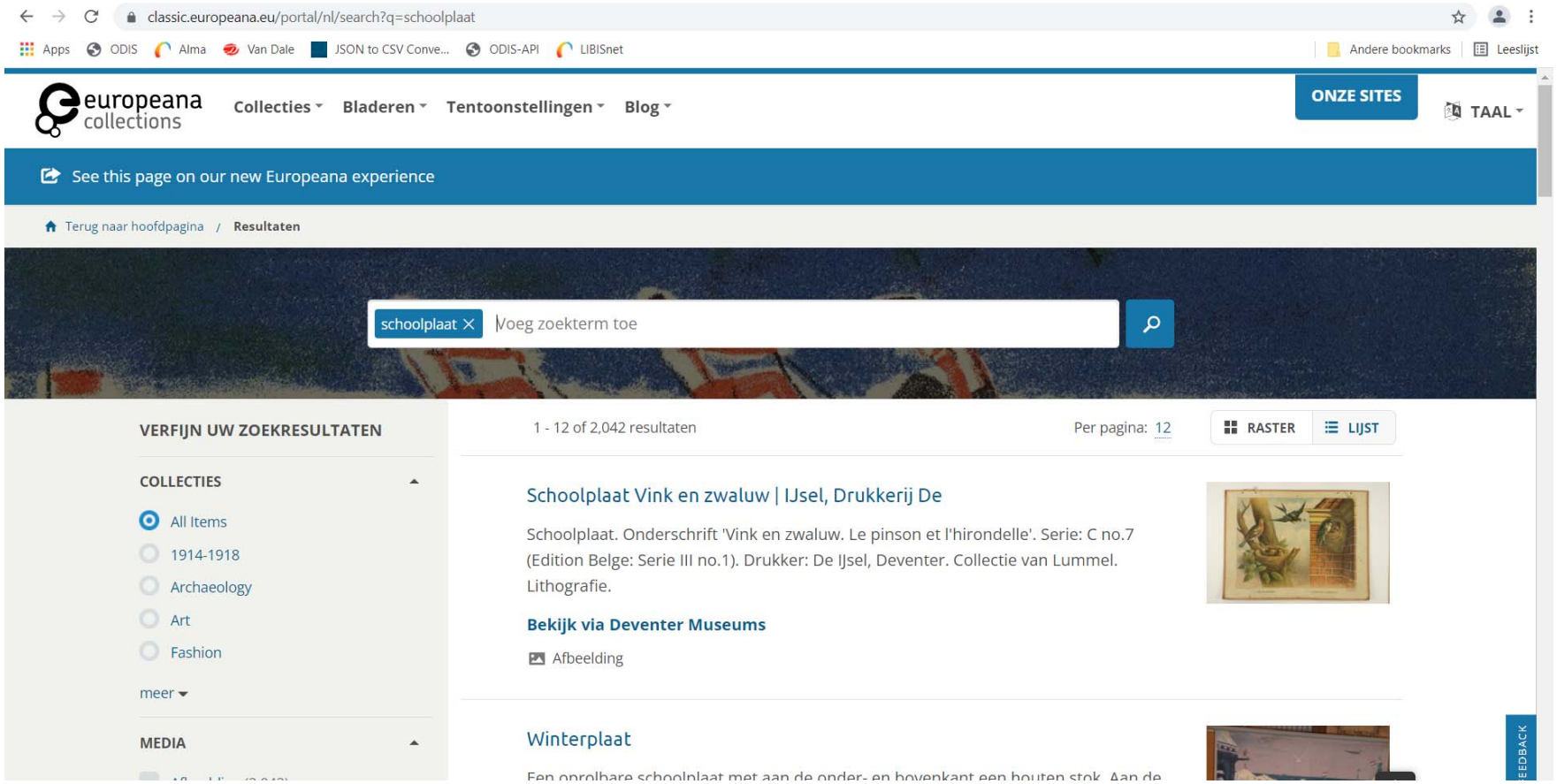

SLIMFREGNEN.BE

KU LEUVEN KADOC

Europeana

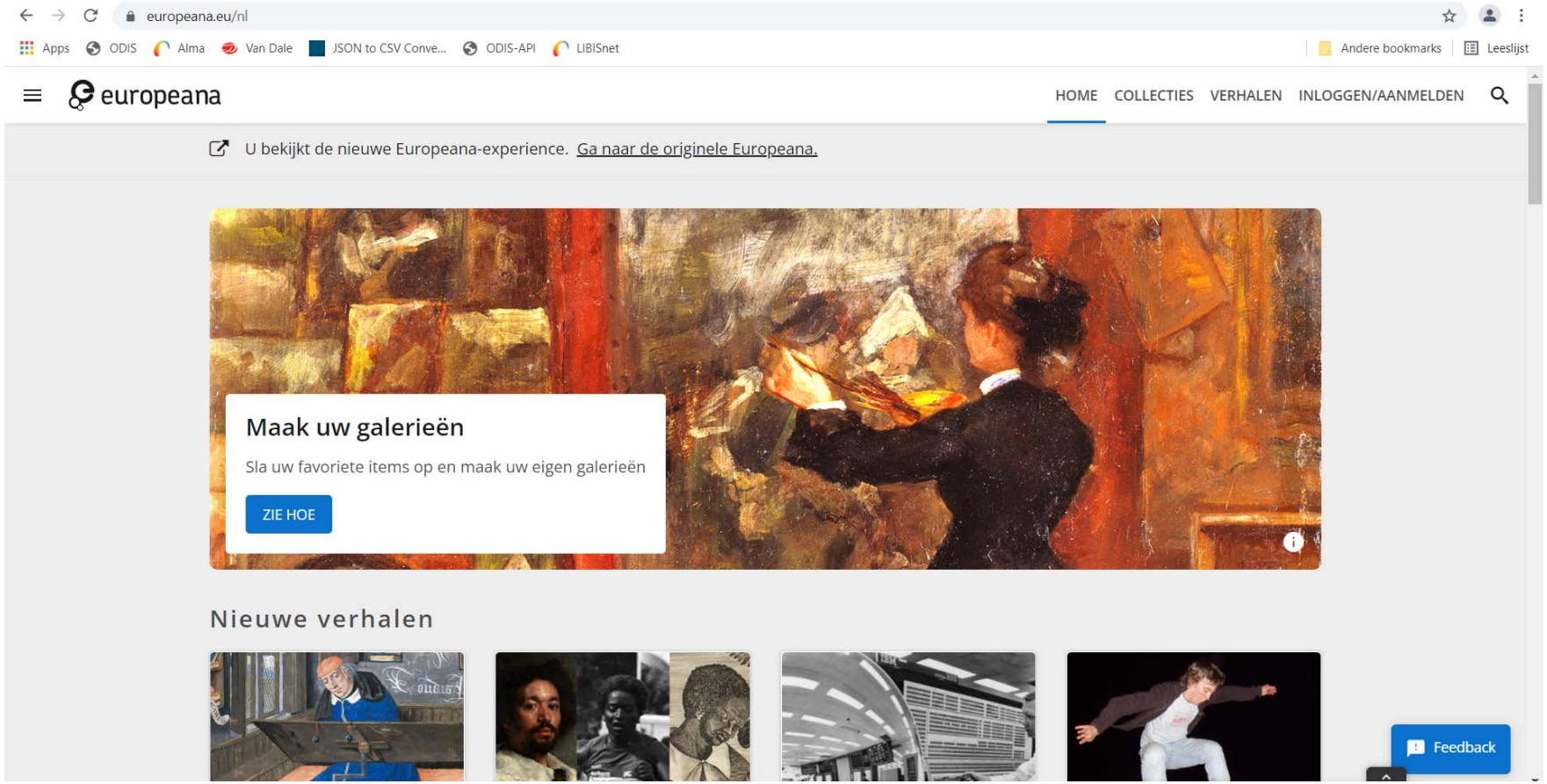

SLIMFREGNEN.BE

KU LEUVEN KADOC

Europeana

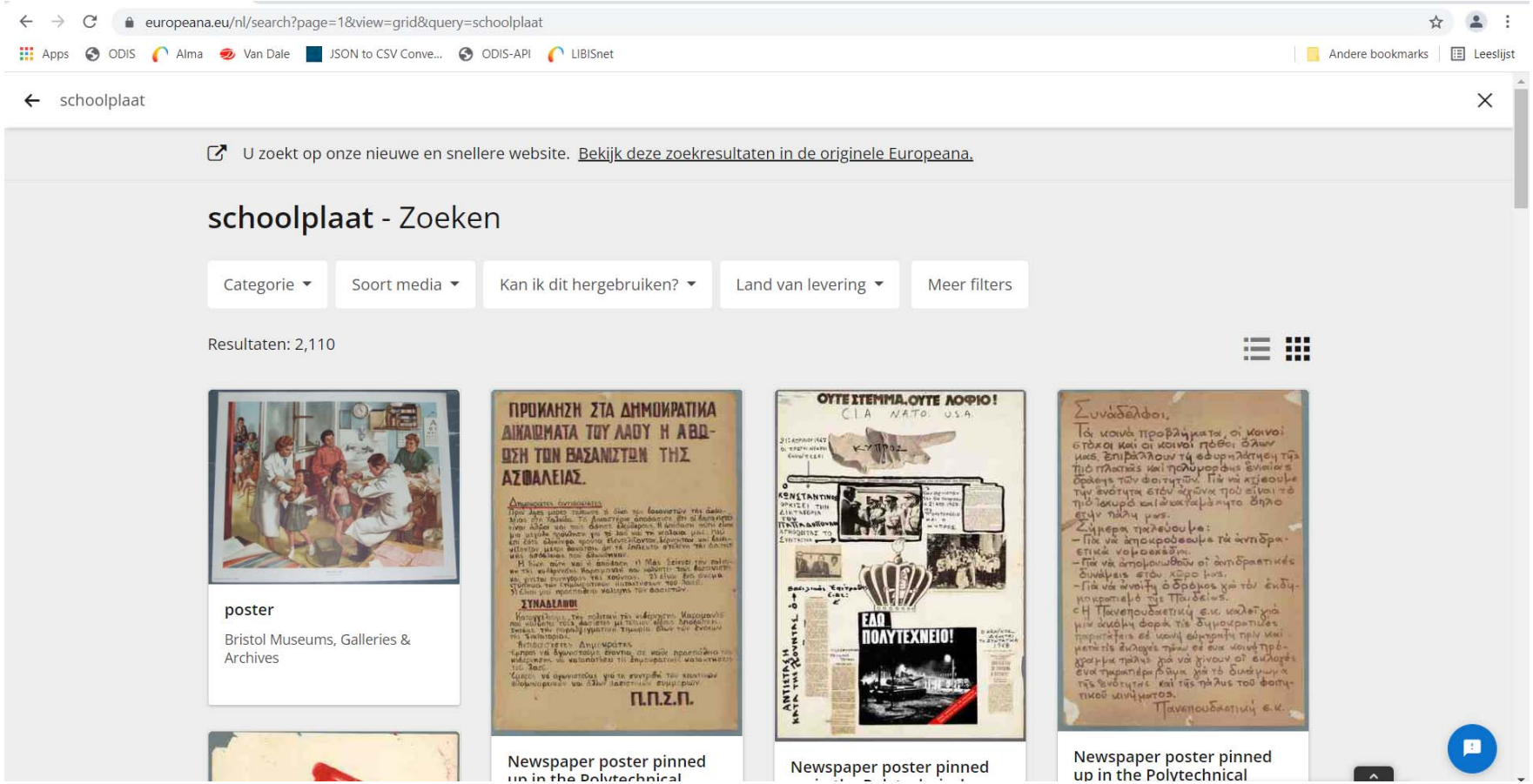
europeana.eu/nl/search?page=1&view=grid&query=schoolplaat
Apps
ODIS
Alma
Van Dale
JSON to CSV Conve...
ODIS-API
LIBISnet
Andere bookmarks
Leeslijst
schoolplaat
U zoekt op onze nieuwe en snellere website. Bekijk deze zoekresultaten in de originele Europeana.
schoolplaat - Zoeken
Categorie
Soort media
Kan ik dit hergebruiken?
Land van levering
Meer filters
Resultaten: 2,110
poster
Bristol Museums, Galleries & Archives
Newspaper poster pinned up in the Polytechnical
Newspaper poster pinned
Newspaper poster pinned up in the Polytechnical

Europeana

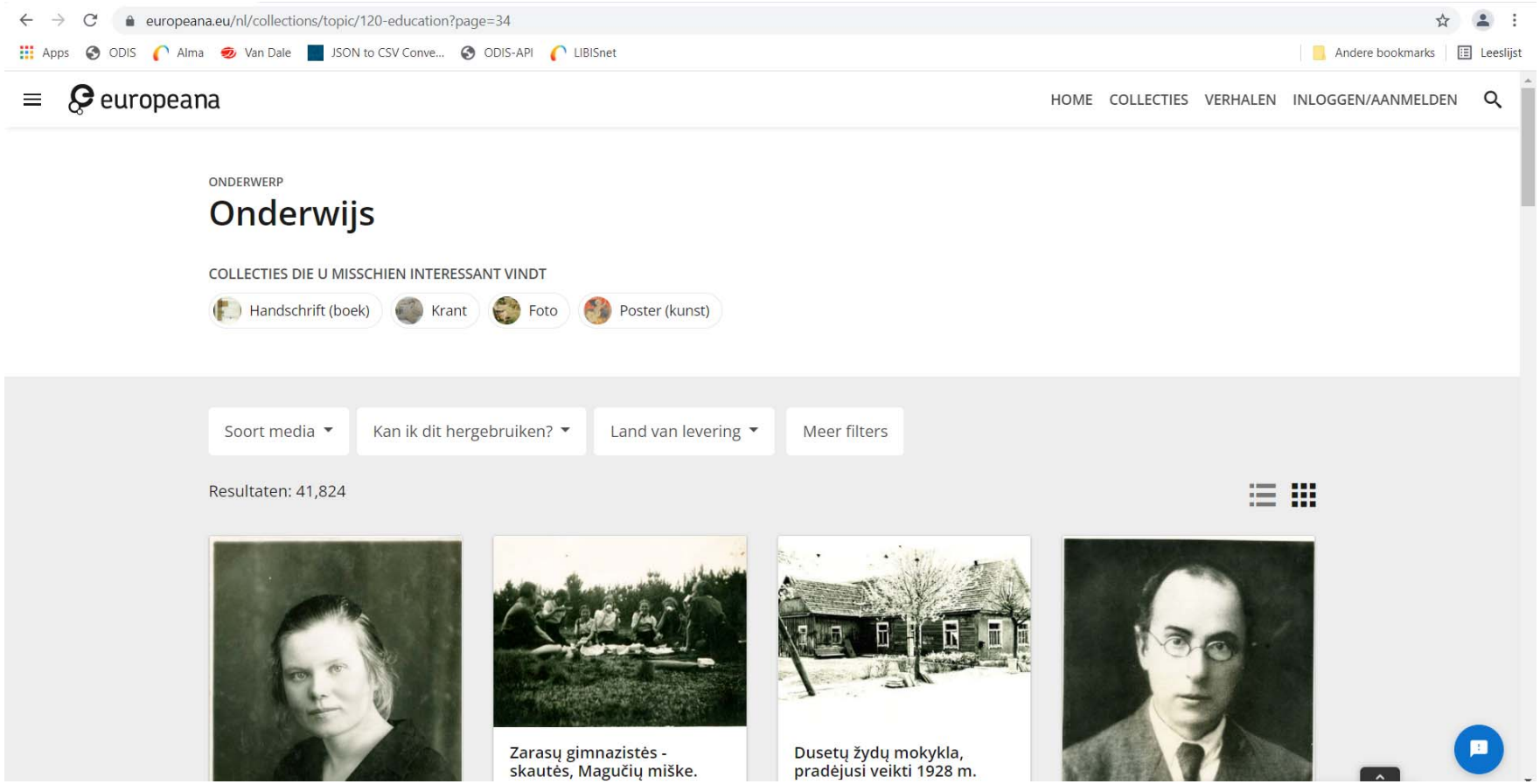

SLIMFREGNEN.BE

KU LEUVEN KADOC

Archives Portal Europe

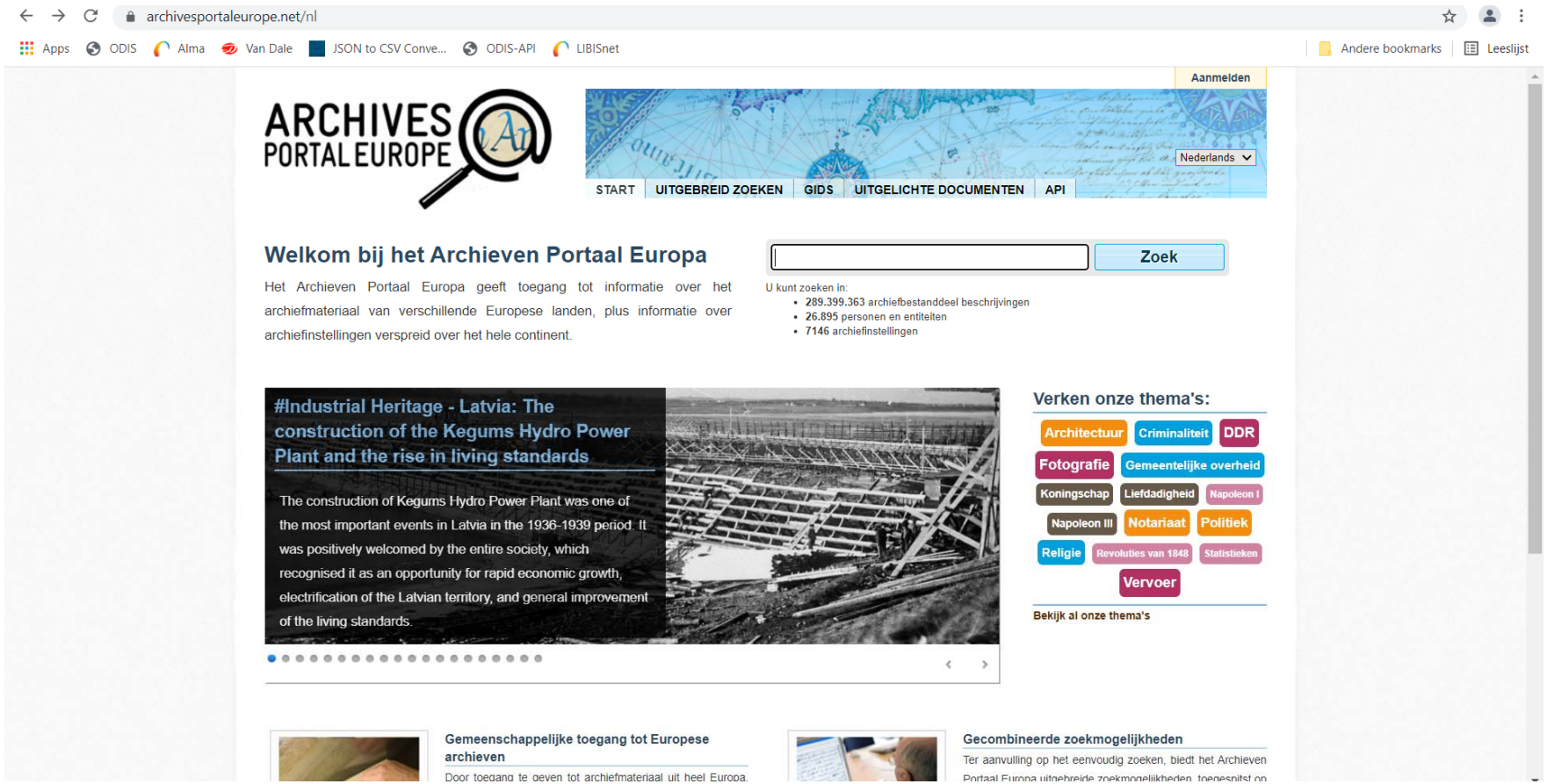

SLIMFREGNEN.BE

KU LEUVEN KADOC

Archives Portal Europe

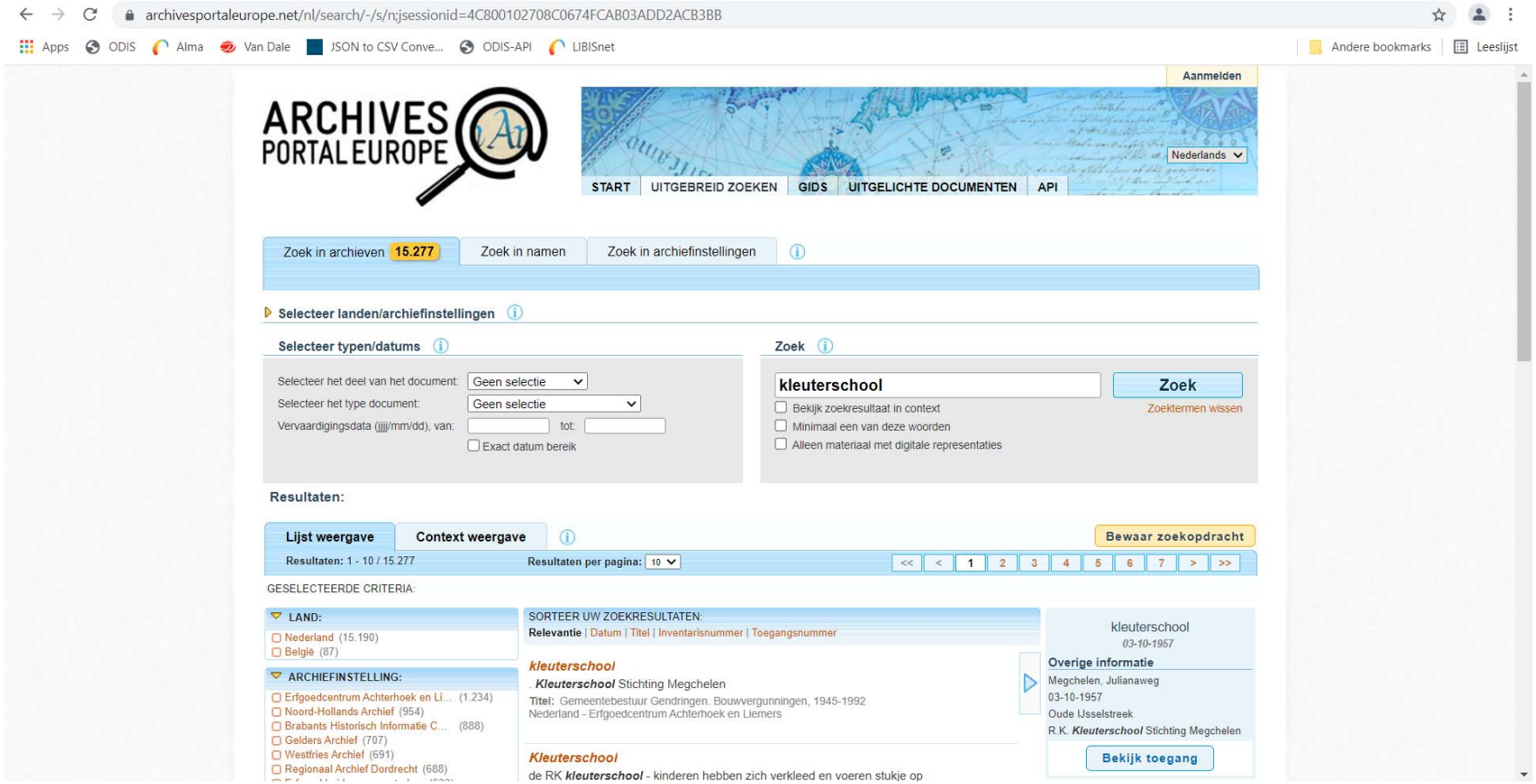

SLIMFREGNEN.BE

KU LEUVEN KADOC

Bedankt voor uw aandacht!

KADOC-KU Leuven, Vlamingenstraat 39, 3000 Leuven
Telefoon: 016 32 35 00
E-mail: joris.colla@kuleuven.be